

Pedagogisch werkplan

LOCATIE DE WERELDBOOM

VERSIE 1.15 MAART 2024

INLEIDING

Voor u ligt het pedagogisch werkplan van kinderopvang De Tivoli. In dit pedagogisch werkplan wordt het pedagogisch beleid nader uitgewerkt en aangepast aan de specifieke situatie van de locatie: De Wereldboom. Dit werkplan dient als leidraad voor de pedagogisch medewerkers m.b.t. de omgang met kinderen tussen de 2-13 jaar en hun ouders in de praktijk.

Kinderopvang De Tivoli biedt een veilige plek waar kinderen volop uitdaging vinden en alle mogelijkheden krijgen om te groeien en te ontwikkelen. Binnen ons pedagogisch handelen vinden wij het van belang dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om zich op zijn eigen manier te ontwikkelen in een uitdagende en stimulerende omgeving. Onze pedagogisch medewerkers hebben een open houding naar de kinderen en zien ieder kind als uniek. Kernwaarden zoals: respect, acceptatie en vertrouwen zijn in ons pedagogisch handelen van groot belang. Wij geloven dat kinderen zich het best ontwikkelen vanuit vertrouwen en plezier.

Het pedagogisch beleid beschrijft de visie van De Tivoli met de daarbij behorende uitgangspunten welke hieronder nog puntsgewijs worden beschreven.

1. **Het CAR-model:** In ons pedagogische handelen werken wij volgend het CAR-model waarbij: autonomie, relatie en competentie als de drie psychologische basisbehoeften van kinderen worden gezien om ontwikkeling en motivatie te kunnen waarborgen. (Luc Stevens, NIVOZ, 2004-heden).
2. **Een goed pedagogisch klimaat:** Deze basisbehoeften worden vervuld door het bieden van een goed pedagogisch klimaat vanuit de pedagogisch medewerker. Dit pedagogisch klimaat wordt opgebouwd door te handelen volgens de volgende elementen: *vertrouwen, ondersteuning en uitdaging*. In de praktijk ziet dat er als volgt uit.

Vertrouwen: Om de relatie tussen het kind, de volwassenen en de andere kinderen te stimuleren vinden wij het van belang om kinderen te accepteren zoals zij zijn. Daarnaast werken wij altijd met vaste pedagogisch medewerkers en kinderen op de groep zodat het kind een goede relatie kan opbouwen met vertrouwde gezichten. In onze houding stimuleren en begeleiden wij het kind in het aangaan van interacties met anderen.

Ondersteuning: Kinderen worden door de pedagogisch medewerker ondersteund om zo goed mogelijk tot ontwikkelen te komen dit doen wij door middel van praten en uitleggen maar ook door kinderen zoveel mogelijk zelf te laten ervaren en doen.

Uitdaging: Kinderen worden uitgedaagd om een stapje verder te zetten in hun ontwikkeling. Dit doen wij door een verscheidenheid aan materiaal en activiteiten aan te bieden. Hierin kijken wij waar het kind is in zijn ontwikkeling maar ook waar de behoefte van het kind ligt.

Gezond opgroeien

Ieder kind verdient een gezonde start! Daarom bieden wij in ons voedings beleid een gevarieerd en gezond voedingspalet aan de kinderen. Daarnaast bieden wij kinderen de mogelijkheid om voldoende te bewegen en om op jonge leeftijd in aanraking te komen met de natuur.

Buitenschoolse opvang

Op onze buitenschoolse opvang bieden wij kinderen een plezierige plek waar zij heerlijk kunnen ontspannen na een schooldag. Binnen ons activiteiten aanbod willen wij kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken en met elkaar van alles te ondernemen. Dat kinderen geïnspireerd worden om creatief te zijn en naar eigen behoefte kunnen spelen.

Samengevat, onze pedagogische visie in de volgende slagzin:

VISIE

“ Bij De Tivoli wordt ieder kind geaccepteerd zoals hij is en krijgt het de mogelijkheid om binnen een veilige stimulerende omgeving volledig tot bloei te komen.”

In dit werkplan zal verder worden beschreven hoe wij hier uiting aan geven in de praktijk.

De locatiemanagers en de oudercommissies (OC's) van de verschillende locaties informeren op regelmatige basis de ouders over onderdelen van het werkplan en pedagogisch beleid en de uitvoering hiervan. Een en ander wordt middels nieuwsbrieven en ouderavonden aan de ouders gepresenteerd.

Een werk plan is nooit 'af'. Nieuwe ervaringen en nieuwe inzichten met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen en de begeleiding daarin, zijn voor medewerkers, locatiemanagers en oudercommissieleden reden om voortdurend dit plan kritisch te bekijken en indien nodig aan te passen. Een pedagogisch proces is een continu vernieuwingsproces en zal binnen Kinderopvang De Tivoli ook als zodanig worden benaderd.

Wij wensen u veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,

Medewerkers en directie Kinderopvang De Tivoli

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	1
Visie.....	1
Hoofdstuk 1: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis.....	5
1.1 Emotionele veiligheid.....	5
1.1.1. Sensitieve responsiviteit.....	5
1.1.2 Structuur en grenzen stellen.....	6
1.1.3 Respect voor de autonomie.....	6
1.1.4 Praten en uitleggen.....	7
1.1.5 Vaste gezichten.....	7
1.1.6 Mentorschap.....	8
1.1.7 Wennen.....	8
1.2 Persoonlijke ontwikkeling.....	10
1.2.1 VVE programma peutergroepen Uk en Puk.....	10
1.2.2 Motorische vaardigheden.....	15
1.2.3 Creatieve vaardigheden.....	16
1.2.4 Cognitieve vaardigheden.....	17
1.2.5 Taalvaardigheden.....	18
1.2.6 Activiteiten bij Kinderopvang de Tivoli.....	19
1.2.7 Ontwikkelingsstimulering.....	20
1.3 Sociale ontwikkeling.....	21
1.3.1 Samenspel.....	21
1.3.2 Conflicten in het samenspel.....	22
1.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren.....	23
1.4 Waarden en normen.....	25
1.5 Waarnemen van de ontwikkeling.....	26
1.5.1 Observeren en oudergesprekken.....	26
1.5.2 Overdracht naar school.....	26
1.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling.....	27
Hoofdstuk 2: Tivoli, locatie de Wereldboom informatie voor ouder en kind.....	29
2.1 Stamgroepen.....	29
2.1.1 Stamgroep.....	29
2.1.2 Verlaten van de stamgroep.....	31
2.1.3 Samenvoegen.....	32
2.2 Dagindeling.....	32
2.2.1 Dagindeling.....	32
2.3 Extra dagen.....	33
2.3.1 Extra uren.....	33
2.4 Openingstijden en sluitingsdagen.....	34
2.5 Oudercommissie.....	34

2.6 Klachten.....	34
Hoofdstuk 3: wet kinderopvang.....	36
3.1 Drie uren regeling.....	36
3.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers	36
3.2.1 Stagiaires:	36
3.3 personeel en Ondersteuning andere volwassenen.....	39
3.3.1 Pedagogisch medewerkers.....	39
3.3.2 Externe adviseur.....	39
3.3.3 Pedagogisch beleidsmedewerker en coach	39
3.3.4 Leidinggevende	42
3.4 Beroepskracht kind ratio.....	43
3.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	43
3.5.1 Vier ogen principe	43
3.5.2 Achterwachtregeling	43

1.1 EMOTIONELE VEILIGHEID

Kinderen dienen zich emotioneel veilig en geborgen te voelen, alvorens zij zich kunnen ontwikkelen. Bij kinderopvang De Tivoli dragen wij bij aan de emotionele veiligheid van kinderen door te zorgen voor de nodige structuur en verzorging van de kinderen. De pedagogisch medewerkers zorgen voor duidelijkheid en geborgenheid naar de kinderen toe en zijn bezig met het vertrouwen van de kinderen te winnen en vast te houden. Om de emotionele veiligheid van de kinderen zo optimaal mogelijk te blijven waarborgen houdt kinderopvang De Tivoli een strikte werkwijze aan als het gaat om het waarborgen van de vaste pedagogisch medewerkers op de verschillende stamgroepen. Zo krijgen de kinderen de kans om zich te hechten aan de vaste pedagogisch medewerkers van hun stamgroep. Daarnaast benaderen de pedagogisch medewerkers de kinderen vanuit een zestal interactievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor de autonomie, praten en uitleggen, structuur en grenzen stellen, ontwikkelingsstimulering en het begeleiden van interacties. Deze vaardigheden zijn van groot belang, gezien deze invloed hebben op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Hieronder zijn de eerste 4 interactievaardigheden benoemd. Het begeleiden van interacties en ontwikkelingsstimulering zijn terug te vinden bij de hoofdstukken "Persoonlijke ontwikkeling" en "Sociale ontwikkeling".

1.1.1. SENSITIEVE RESPONSIVITEIT

Binnen sensitieve responsiviteit staan liefde en begrip centraal. Met deze interactievaardigheid bedoelen we dat pedagogisch medewerkers liefde uitstralen, en ondersteunend en begripvol aanwezig zijn als veilige haven voor het kind. Zij hebben oog voor het welzijn van de kinderen en de signalen die zij afgeven, en reageren hier tijdig en op adequate wijze op. Hierdoor voelt het kind zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

Bij kinderdagverblijf kinderopvang De Tivoli benaderen wij kinderen vanuit sensitieve responsiviteit op de volgende manieren:

- De pedagogisch medewerker heeft tijdens verzorgingsmoment echt de aandacht voor het kind. Dit doen wij door middel van fysieke en verbale nabijheid. We vinden het belangrijk om een verschoningsmoment echt als één op één moment met het kind te zien waarbij wij ons niet laten afleiden en alle aandacht hebben voor het kind.
- De pedagogisch medewerker is beschikbaar voor de kinderen. Wij spreken af wie bijvoorbeeld de groep waar nodig uitloopt om iets te pakken en wie bij de kinderen blijft zodat er zo min mogelijk onrust is voor de kinderen.
- Gevoelens en emoties mogen er zijn. Kinderen krijgen de ruimte om hun gevoelens te uiten en om aan te geven of wij het kind goed hebben begrepen. Wij bieden deze ruimte door bijvoorbeeld te zeggen: *"Ik zie dat je het niet zo leuk vind, is het zo?"* of; *"Ik zie dat je verdrietig bent, klopt dat?"*
- Onze pedagogisch medewerkers zien hierbij het verschil tussen het kind en het gedrag- ook bij grenzen stellen. Wij spreken kinderen altijd aan op hun gedrag en niet op het kind om het kind nooit het gevoel te geven dat we hem niet accepteren maar enkel het gedrag. *"Ik zie dat je de blokken door de ruimte gooit. Ik zou het fijn vinden als je de blokken gebruikt om mee te bouwen."*
- Onze pedagogisch medewerkers zijn zich bewust van hun taalgebruik. Wij zijn ons ervan bewust dat de taal die je gebruikt naar kinderen, daar gaan kinderen zich ook naar gedragen. Bijvoorbeeld bij een ruzie tussen kinderen onderling vragen we: *"Wat wil jij? Ik zie dat jij dat ook wil, klopt dat?"* Kinderen worden gestimuleerd om aan de ander te vragen wat ze willen hierdoor krijgen zij zelf de ruimte krijgen om zelfstandiger te worden.
- De pedagogisch medewerkers moedigen kinderen aan door gedrag te benoemen, door te benoemen dat het kind iets aan het doen is. Wij vragen of het kind hulp nodig heeft bij iets. *"Ik zie dat je het glas wil pakken, het lukt je bijna, heb je hulp nodig?"* Geeft het kind *"Nee"* als antwoord dan respecteren wij dit.
- Het reageren op de signalen van de kinderen ook op het gebied van uitdagingen als wij merken dat het kind hier behoefte aan heeft. *"Wil je het proberen om op dat klimrek te klimmen, zal ik je helpen?"*

- Op de BSO krijgen kinderen de mogelijkheid om deel te nemen aan de sport-BSO. De vaste pedagogisch medewerker gaat hierbij altijd mee met de kinderen, voor het bieden van emotionele veiligheid voor de kinderen.

1.1.2 STRUCTUUR EN GRENZEN STELLEN

Elk kind gedijt het best in een omgeving die duidelijke rituelen, structuur en grenzen heeft, omdat hij zich daar veilig en geborgen in voelt. Bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid kunnen kinderen zich voorbereiden op wat komen gaat, doordat zij weten waar zij aan toe zijn. Regels en grenzen bieden kinderen daarnaast duidelijkheid in wat er van hen verwacht wordt. Dit alles zorgt niet alleen voor rust maar ook voor emotionele veiligheid. Vanuit deze emotionele veiligheid kunnen kinderen zich volop storten op het verkennen van hun omgeving. Bij kinderopvang Kinderopvang Tivoli bieden wij kinderen structuur en grenzen aan op de volgende manier:

- De pedagogisch medewerkers kondigen de volgende stap in het dagritme duidelijk aan. Dit doen wij bijvoorbeeld door te zeggen: *“We gaan opruimen, dan mag jij de dino’s in de doos doen.”* Zo is het voor het kind duidelijk wat er gaat gebeuren en wat hij hierbij zelf mag doen.
- Pedagogisch medewerkers stellen op een positieve manier grenzen. Dit doen wij door uitleg en een alternatief aan het kind te geven. *“We gaan niet op de bank springen dan gaat de bank kapot. Je mag wel op de grond springen.”*
- In ons dagprogramma gebruiken wij liedjes om overgang te creëren. Daarnaast hebben wij ook een zandloper ter aankondiging van tijd voor de kinderen. We benoemen bijvoorbeeld: *“We draaien eerst de zandloper om, zolang heb je nog om te spelen.”* Op die manier worden kinderen ook voorbereid in het afronden van hun spel en is het makkelijker voor hen om hierin mee te gaan dan als zij dit plotseling te horen krijgen.
- Wij bieden kinderen gedurende de dag bewust risico vol spel aan. Onze pedagogisch medewerkers geven kinderen de ruimte om de wereld te ontdekken en hebben vertrouwen in de capaciteiten van de kinderen. Wij roepen niet de hele dag: *“Pas op!”* en *“Kijk uit!”*
- De pedagogisch medewerker geeft positieve ik-boodschappen. *“Ik zie dat jij Lieselotte wilde helpen, wat fijn, want het is belangrijk elkaar te helpen.”* Of *“Oh; ik schrik hier even van, dat jij nu zo doet.”* Door een ik-boodschap leert een kind wat het effect is van zijn gedrag op een ander.

1.1.3 RESPECT VOOR DE AUTONOMIE

Bij kinderopvang de Tivoli mag elk kind zichzelf zijn, het mag groeien in wie hij is, met zijn eigen karakter, talenten en voorkeuren. Door kinderen aan te spreken op hun individualiteit en zelfstandigheid, krijgen kinderen de kans om dingen zelfstandig uit te proberen, initiatief te nemen, mee te denken en keuzes te maken. Hierdoor voelen kinderen zich gezien en gehoord als een eigen persoon en ontwikkelen verantwoordelijkheidsgevoel. Bij kinderopvang de Tivoli tonen wij respect voor de autonomie van de kinderen door:

- o De pedagogisch medewerker vraagt op een respectvolle manier om medewerking van kinderen. Bijv: een kind staat drie keer op de bank te springen. Dan zegt de pedagogisch medewerker: *“Jij wil echt graag springen, waar kun je dat wel doen?”* Of; *“We gaan dat straks doen.”* Op die manier wordt ook de behoefte van het kind erkent.
- o De pedagogisch medewerkers kijken naar de behoefte van het kind en proberen hier zoveel mogelijk in mee te gaan. Denk hierbij aan het activiteiten aanbod maar ook als wij merken dat een kind nog niet moe is dan brengen wij het kind wat later naar bed.
- o Kinderen worden gestimuleerd in hun zelfstandigheid. Bijvoorbeeld een peuter die zelf zijn jas mag aandoen. De pedagogisch medewerkers hebben hierbij vooral een observerende houding zodat het kind de ruimte krijgt om het eerst zelf te proberen.
- o Kinderen krijgen te ruimte om de wereld op hun eigen manier te ontdekken. We geven feedback op het proces, niet op het resultaat (bijv. bij een tekening). *“Je hebt veel rood en blauw gebruikt zie ik in jou tekening.”* Op die manier laten we merken dat we echt zien wat het kind doet en hoe hij dit heeft gedaan.
- o De pedagogisch medewerker grijpt alleen in als dit écht nodig is. Kinderen krijgen de ruimte om dingen zoveel mogelijk zelf op te lossen ook tijdens conflicten onderling.

- De pedagogisch medewerkers vragen aan de kinderen of zij hen mogen helpen, zo niet, dan respecteren zij dat het kind geen hulp wilt.
- De pedagogisch medewerker kondigt handelingen aan (bijv. aanraking), zullen een kind nooit zomaar oppakken. Hierbij kijken wij ook naar de reactie van het kind. De pedagogisch medewerker zit op haar hurken en maakt oogcontact met het kind. Haar handen zijn open en uitgestrekt in de richting van het kind. *“Boaz, kom je bij me? dan ga ik je optillen voor een schone luier.”*

1.1.4 PRATEN EN UITLEGGEN

De pedagogisch medewerkers communiceren voortdurend met de kinderen waarin zij hen voorzien van uitleg en het handelen van zowel henzelf als dat van de kinderen benoemen. Op deze manier worden de omgeving en gebeurtenissen die zich hierin afspelen voorspelbaar voor de kinderen. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is en dat de pedagogisch medewerker mét de kinderen praat en niet tegen de kinderen. Bij kinderopvang de Tivoli wordt deze interactievaardigheid concreet toegepast in de praktijk op de volgende manieren:

- Iedere dag gaan wij met de kinderen in de kring. Hierbij zingen we samen liedjes. We letten er op dat de kring nooit te lang duurt zodat kinderen niet te lang stil hoeven te zitten.
- Tijdens vrij spel worden er veel kansen gegrepen om de taalontwikkeling van kinderen te stimuleren. Dit doen wij bijvoorbeeld door met de kinderen mee te spelen of door het spel te verrijken door er nog extra materialen aan toe toe voegen. Denk hierbij aan een kassa als de kinderen winkeltje spelen.
- De pedagogisch medewerkers lezen regelmatig aan de kinderen voor. Daarnaast krijgen de kinderen ook de kans om zelf boeken te lezen gedurende de dag.
- De peuters van (2-4 jaar) krijgen Engelse les door een native speaker. Zij zitten in taalgevoelige periode. Het engels is in het thema, soortgelijke liedjes, rondom hetzelfde thema. Het wordt in een korte kring aangeboden. In dezelfde structuur, veilig en duidelijk. De eigen pedagogisch medewerker doet ook mee, de activiteiten zijn heel kort achter elkaar.
- De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen. We vinden het heel belangrijk; oprecht geïnteresseerd zijn en als een kind iets vertelt hier bijvoorbeeld op door te vragen.
- De pedagogisch medewerkers gebruiken doenpraten waarmee wordt bedoeld dat zij zowel hun eigen handelingen als wat er om het kind heen gebeurt zoveel mogelijk benoemen.
- De pedagogisch medewerker geeft uitleg wat er gaat gebeuren aan het kind. *“We gaan nu opruimen en dan gaan we aan tafel om te eten.”*

1.1.5 VASTE GEZICHTEN

Als een kind één jaar of ouder is, zijn er maximaal drie vaste beroepskrachten die voor het kind zorgen. Eén van deze beroepskrachten is altijd aanwezig in de stamgroep van het kind. Als er meer dan drie beroepskrachten tegelijkertijd werken in de stamgroep, zijn er maximaal vier vaste beroepskrachten toegewezen aan een kind van één jaar of ouder.

Er zijn twee uitzonderingen op het bovenstaande:

- Kinderen waarvan uit de overeenkomst blijkt dat er gebruik wordt gemaakt van dagopvang op wisselende dagen per week. In dat geval kan het zijn dat het kind niet gekoppeld wordt aan een vaste stamgroep, stamgroepruimte en vast aantal beroepskrachten.
- Als de ouder schriftelijke toestemming geeft dat hun kind voor een overeengekomen periode in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep mag worden opgevangen. Dan kan er afgeweken worden van het aantal stamgroepen, stamgroepruimte en vaste aantal gekoppelde beroepskrachten.

Als De Tivoli het organisatorisch, na inspanning, toch niet voor elkaar krijgt om de vaste gezichten in te plannen, bijvoorbeeld wegens ziekte, vakantie of verlof van één of meerdere vaste beroepskrachten, kan er afgeweken worden van het aantal vaste beroepskrachten mits er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Zo is er bijvoorbeeld een inspanning gedaan om te zorgen dat ziekte of vakantie wordt opgelost door het inzetten van vaste beroepskrachten op de groep en gaat het om een kortdurende periode van maximaal vier aaneengesloten weken. Daarnaast zijn er ten hoogste twee of drie vaste beroepskrachten beschikbaar als vast gezicht.

Er kan maximaal vier aaneengesloten weken afgeweken worden van het vaste-gezichtencriterium bij ziekte, vakantie of verlof. In een dergelijke situatie streeft De Tivoli ernaar om de emotionele veiligheid van de kinderen en stabiliteit op de groep zoveel mogelijk te waarborgen. Om dit te realiseren, wordt er eerst gezorgd voor vervanging door een andere vaste medewerker van dezelfde groep. Indien dit niet mogelijk is, wordt er gezocht naar een vertrouwde beroepskracht van een aangrenzende groep of een bekende invalkracht. Wanneer er geen vaste beroepskracht of bekende invalkracht in kan vallen, neemt De Tivoli de volgende maatregelen om de emotionele veiligheid en stabiliteit te waarborgen:

- Het dagritme en ook de VE themaplanning is uitgewerkt en hangt op een zichtbare plek op de groep. Invalkrachten zijn op deze manier snel op de hoogte van het dagritme en het VE aanbod.
- Informatie over de behoeften en eventuele bijzonderheden van de kinderen kan worden teruggevonden in het digitale kindstysteem. Relevante informatie kan gemakkelijk opgezocht worden, zodat de kinderen de juiste zorg en voldoende aandacht krijgen.
- Wanneer een (onbekende) invalkracht samenwerkt met een vaste beroepskracht, wordt er een duidelijke taakverdeling vastgesteld. De invalkracht zal zich gedurende de dag meer bezighouden met randzaken en ondersteunende taken, terwijl de vaste beroepskracht zich richt op de meer intieme verzorgingsmomenten en momenten van individuele aandacht voor de kinderen.

1.1.6 MENTORSCHAP

Aan ieder kind van De Tivoli is een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind.

Bij inschrijving wordt aan het kind een mentor gekoppeld. Dit wordt aan ouders mondeling medegedeeld tijdens het warm welkom gesprek (gesprek voordat de opvang plaats vindt) en ouders kunnen dit terug vinden middels hun ouderlogin. Een enkele keer komt het voor dat vanwege de snelle start het welkom gesprek niet plaats vindt voordat de opvang start. Belangrijk in dit verband is dan dat altijd voorafgaand aan de aanvang van de opvang, ouders per mail een contract ontvangen met een begeleidende mail. In de begeleidende mail wordt aan de ouders kenbaar gemaakt dat zij de naam van de mentor kunnen vinden in hun digitale omgeving van Mijn Tivoli.

Op het kinderdagverblijf voert de mentor periodiek een gesprek waarin zij de ontwikkeling en het welbevinden van het kind met de ouders bespreekt. Dit gebeurt als het kind 10 maanden is en als het kind 1 jaar en 10 maanden is. Vanaf de leeftijd 2 tot 4 wordt het kind één keer per jaar geobserveert.

De mentor vervult in alle gevallen ook een rol in het contact met andere professionals rondom het kind. Uiteraard alleen met toestemming van de ouders. Als de naam van de mentor wijzigt, om wat voor reden dan ook, geeft de huidige mentor dat mondeling door aan de ouders en aan de administratie zodat deze wijziging wordt aangepast in het systeem en de naam van de mentor altijd door ouders middels de ouderlogin op te vragen is.

BSO

Ouders van BSO kinderen kunnen kenbaar maken of ze een gesprek over hun kind op prijsstellen, als dat zo is wordt er een afspraak gemaakt voor een gesprek. Ouders worden op vergelijkbare wijze als het dagverblijf geïnformeerd over het mentorschap.

1.1.7 WENNEN

Indien een kind bij onze opvang aangemeld en ingeschreven wordt dan wordt er met de ouders allereerst een warm welkom gesprek ingepland met de pedagogisch medewerkers op de groep.

Tijdens dit warm welkom gesprek worden ouders geïnformeerd over de praktische zaken die van belang zijn, kunnen zij kennis maken met de ruimte waarin het kind wordt opgevangen en maken zij kennis met de pedagogisch medewerkers. Hierbij is (bij voorkeur) ook het kind ook aanwezig, waardoor hij/zij gelijk kan wennen aan de groep(s) (ruimte).

Met ouders wordt tijdens het warm welkom gesprek, een eerste wenmoment afgesproken indien ouders dit willen. Dit eerste wenmoment zal minimaal 3 uur duren en er wordt met ouders afgestemd op welke tijd dit plaatsvindt (naargelang de behoefte). Deze uren worden al direct gefactureerd.

In principe zullen de kinderen de volgende dag of later in de week direct een hele dag komen, mocht het kind of de ouder(s) behoefte hebben aan meer wemomenten, dan kan dit in overleg worden bepaald.

Overgang van een andere locatie van de Tivoli

Mocht het kind overgaan naar een andere locatie (bijvoorbeeld vanaf het Tivolihuis naar de peutergroep van Wereldboom) dan vindt een warm welkom gesprek plaats met de ouder, de pedagogisch medewerker, tevens mentor van het kind van het Tivolihuis, en het kind op de nieuwe groep. Het kind maakt op dat moment al kennis met zijn of haar nieuwe groep door samen met de ouder een kijkje te nemen.

Intern wem beleid van peutergroep naar BSO

Als een kind van het dagverblijf naar de BSO gaat, dan wordt in overleg met ouders het kindje al eens mee genomen met het brengen en halen van kinderen naar school met de andere BSO kinderen. Ook mag het kind al eens een paar keer spelen bij de BSO, dit gaat dan bijvoorbeeld om twee uurtjes, 2 of 3 keer, afgestemd op de behoefte van het kind.

Het kind zal over het algemeen al bekend zijn met de pedagogisch medewerkers van de BSO, aangezien regelmatig een open deuren beleid gevoerd wordt, waarbij de kinderen al in aanraking komen met de pedagogisch medewerkers van de BSO. De pedagogisch medewerkers van de peutergroep zijn op 1 pm-er na ook de pedagogisch medewerkers van de BSO dus zij zijn al bekend met en bij de kinderen. Dit is ook zo bij gezamenlijke activiteiten die worden georganiseerd, bijvoorbeeld in vakanties. Hierdoor zal de overgang gemakkelijker verlopen.

1.2 PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en gaan graag op onderzoek uit. Zo verkennen ze hun omgeving, de aard van de dingen en hun eigen mogelijkheden en onmogelijkheden. Ze vinden uitdagingen, proberen oplossingen uit en doen allerlei ervaringen op die hen helpen hun kennis, veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen en creativiteit te ontwikkelen. Dit spel van doen en ontdekken (ervarend leren) is een serieuze zaak en gaat – soms letterlijk- met vallen en opstaan. Daarbij herhalen ze graag; het is hun manier om te oefenen wat ze net ontdekt of geleerd hebben totdat ze iets onder de knie hebben. Daar zijn zij dan heel trots op en wij zijn heel trots op hen. We geven kinderen de ruimte om te experimenteren, ze mogen leren door te ervaren, zo word elke dag een bijzondere dag.

1.2.1 VVE PROGRAMMA PEUTERGROEPEN UK EN PUK

Visie

We helpen kinderen spelenderwijs op weg om steeds zelfstandiger te worden. Dit kan door ze veel dingen zelf te laten doen en ze de wereld om hen heen te laten ontdekken. Daarbij is het belangrijk dat kinderen zich in een groep kunnen ontwikkelen en andere kinderen en mensen kunnen ontmoeten. We werken aan het ontwikkelen van onze vaardigheden op VVE gebied als het gaat om spelstimulering en spelontwikkeling bij kinderen en kindvolgend werken. We zijn gestart met een congres van Annerieke Boland, het trainen van alle medewerkers in het leren spelen en het toerusten van een aantal spelcoaches en een nulmeting per groep en een plan van aanpak per groep.

Daarbij vinden wij het van belang dat kinderen allerlei vaardigheden kunnen opdoen en daarin gestimuleerd door onze pedagogisch medewerkers om zich in de brede zin van het woord te ontwikkelen. Daarom hebben we gekozen voor een VVE methode Uk & Puk die alle ontwikkelgebieden in ogenschouw neemt en onze pedagogisch medewerkers handvatten mee geeft om op alle ontwikkelgebieden en op niveau van het kind een aanbod te doen. Je ziet dit terug op onze groep door de diversiteit van het aanbod en de inrichting van de hoeken en de wijze waarop de pedagogisch medewerkers pedagogisch verantwoord handelen. De wijze waarop we de ontwikkeling van het jonge kind stimuleren op de verschillende gebieden is divers, hieronder een aantal voorbeelden.

Het dagritme

De groep 2-4 jarigen bezoekt onze peutergroep tussen 8.15-12.15 uur:

8.15 De kinderen worden om 8.15 gebracht door hun ouders. Er is dan een overdrachtsmoment tussen de ouders en de pedagogisch medewerker van de groep. De kinderen nemen afscheid van hun ouder. De kinderen hangen eerst hun jas op aan de eigen kapstok aangeduid met een sticker en de naam en zetten hun rugzak in de mand van hun klas. De kinderen komen binnen en wassen eerst hun handen er is daarna gelegenheid tot vrij spel. De kinderen kiezen zelf wat hun aandacht heeft. Ze kunnen spelen in de hoeken of ontwikkelmateriaal (puzzels, sorteerspelen, bouw materiaal, telactiviteiten) kiezen dat vrij toegankelijk voor ze is in de kast.

9.00 Om 9.00 uur is er een kringactiviteit, waarbij de kinderen elkaar voor de ochtend bewust ontmoeten en wij de kinderen verwelkomen en de kinderen elkaar verwelkomen. Dit wordt begeleidt door een voor de kinderen bekend lied en wijze waarop we goede morgen zeggen in de kring. In de kring wordt vervolgens een activiteit aangeboden aan de groep dat verband houdt met het thema. De kringactiviteiten stimuleren diverse ontwikkelgebieden en worden voorbereid op basis van de VE methode en de thema planning. Als het weer het toelaat organiseren we de kring buiten. En 1 keer per week gebruiken we dit moment voor de Engelse les van juf Joanne, een native speaker die hiervoor naar onze groep komt. Ze biedt de Engelse taal aan in de lijn van het VVE thema dus dezelfde woorden en bij het thema behorende boekjes en liedjes. De rituelen van de kring zijn dezelfde als gedurende de rest van de week maar dan in het Engels. In de kring wordt ook gekeken naar het programma van de ochtend, dit gebeurt aan de hand van de dagritme kaarten. Daarop wordt ook de Engelse les zichtbaar, die wordt op woensdag gegeven. Op maandag yoga, dinsdag peuterkleuteratelier, woensdag Engelse les en bewegen met Nijntje, donderdag bewegen met Nijntje en vrijdag peuterkleuteratelier. Met de dagritme kaarten kijken we terug; wat hebben we gedaan, kijken we naar het heden; wat doen we nu en de toekomst; wat gaan we doen.

Daarna wordt er gekozen voor kleine kringen waarin we kinderen van diverse ontwikkelniveau 's bij elkaar nemen voor diverse activiteiten. Het onderwerp houdt verband met het thema dat op dat moment aan de orde is. Het thema wordt voor een periode ca. 4 tot 6 weken uitgewerkt. Deze kleine kringen kunnen worden afgewisseld dus er komt een groepje kinderen om beurten en de andere kinderen spelen in de hoeken die ze zelf hebben

gekozen. Er wordt geknutseld, een verhaal na gespeeld een rollenspel gedaan, experimenten (drijven / zinken) dit zijn allemaal voorbeelden van activiteiten.

10.00 Rond 10.00 uur wordt er fruit gegeten. Op ooghoogte hangen de dagritme kaarten die de kinderen gedurende de ochtend houvast geven om te weten welke activiteiten opeenvolgend zijn. De kinderen eten rond 10.00 uur fruit. Ze halen dit zelf uit hun rugtas. Alle kinderen hebben een eigen fruit bakje bij. We wachten tot iedereen klaar zit, zingen dan ons fruitliedje en wensen elkaar smakelijk eten dan beginnen we. Er wordt water of lauwe thee bij geschonken. We bespreken welk fruit iedereen bij zich heeft en kijken wie hetzelfde fruit bij heeft vandaag. 'Hoeveel kinderen hebben een appel bij?' Onder het fruit eten is er een moment om korte gesprekken met de kinderen te voeren en de interactie onderling te stimuleren, of een rustig moment om een versje of verhaaltje te vertellen. We bespreken het weer en welke dag het is. We bespreken samen met de kinderen aan de hand van de dagritme kaarten wat we hebben gedaan, wat we nu doen en wat we gaan doen. Na het fruit eten we nog een koekje dat wordt uitgedeeld door een kind die rondgaat met de trommel. We oefenen hierbij de woorden alsjeblijft en dank je wel. Daarna gaan de kinderen naar het toilet zelfstandig of op het potje of wordt de luier verschoont. Hierbij wordt de zelfstandigheid zoveel als mogelijk gestimuleerd en worden kinderen uitgenodigd om te proberen op het potje te gaan bijvoorbeeld. Ook is het verschoonmoment een fijn moment om even een op een gesprek te hebben met de kinderen. Na de verschoonronde is er tijd om vrij te spelen en wordt er een activiteit aangeboden aan de kinderen dat past binnen het thema bouwen, sorteren, scheuren, knippen, verven, prikken, rollenspel in de hoeken, zelf boeken lezen, kleien, spelen met loose parts, wegen, meten.

11.00 Om 11.00 ruimen we op aan de hand van de zandloper en een opruimlied. We stimuleren de kinderen de spullen op te ruimen op de juiste plaats te leggen. Dat kunnen ze goed zelf omdat de plaats van de spullen is aangeduid met foto's waarop te zien is hoe het materiaal moet worden opgeborgen.

Als het opruimen klaar is is het tijd voor een boek. De kinderen gaan daarvoor lekker zitten in de leeshoek als iedereen een plaatsje heeft en het goed kan zien, leest de juf voor. Er is ruimte voor interactie en vragen voor kinderen, we stimuleren het luisteren en de betrokkenheid door het op juiste wijze voorlezen, zodat de kinderen zich in het verhaal kunnen onderdompelen. Vervolgens is het tijd om buiten te spelen en gaan sommige kinderen alweer naar huis. Andere kinderen mogen nog blijven.

We gaan aan de hand van een liedje twee aan twee naar buiten en daar is gelegenheid tot vrij spel buiten en halen ouders de kinderen tegen 12.15 op.

Sommige kinderen vervolgen hun verblijf bij het kinderdagverblijf op de locatie Nobel (zie hiervoor de omschrijving in het hoofdstuk over de Stamgroepen). Bij het ophalen van de kinderen wordt er altijd een mondelinge overdracht verzorgd van de pedagogisch medewerker naar de ouder.

VE coaching

Op de VE-groep draagt de VE coach zorg voor coaching aan de pedagogisch medewerkers op het gebied van VE. Het aantal uren wordt berekend op basis van het aantal aanwezige doelgroepkinderen op de groep tussen de 2,5 en 4 jaar, per 1 januari van het kalenderjaar. De berekening is als volgt; aantal doelgroepkinderen x 10 uur (per jaar). Voor het jaar 2024 dient voor locatie de Wereldboom minimaal 50 uur VE-coaching te worden ingezet. Kinderopvang de Tivoli zal voor locatie de Wereldboom 95 uur aan VE coaching gaan inzetten voor 2024.

De VE coach, coacht onder andere op het bewaken van de kwaliteit van het ontwikkelingsgericht werken, het vertalen van observaties naar concreet haalbare doelen, het vergroten van didactische vaardigheden en educatief-pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers en de uitvoering van het VE-programma, verder zorgt zij voor een versterking van de ouderbetrokkenheid en is zij een schakel tussen het gemeentelijk beleid, het beleid van de kinderopvangorganisatie en de uitvoering van het VE-beleid op de werkvloer. De coachplanning van de VE-coach wordt jaarlijks vastgelegd en is in te zien op de locatie. Door haar coaching draagt zij zorg voor het verbeteren en continueren van de kwaliteit van de VE-groepen.

Meer informatie over de inzet van de VE coach kunt u lezen in ons coachoverzicht.

Ontwikkelingsstimulering door middel van voor-en vroegschoolse educatie

Op onze locatie de Wereldboom bieden wij de peuters het VVE programma Uk en Puk aan. Dit is een ontwikkelingsmethodiek geschikt voor kinderen van 0 tot 4 jaar. De thema's draaien om het stimuleren van kinderen door een combinatie van spelen, werken en leren.

Uk en Puk is een educatieve methode van de Citogroep. Het is een programma waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling.

- **Taal:** er wordt elke dag voorgelezen, liedjes gezongen en rijmpjes en versjes verteld. Bij elk thema horen boeken die we lezen. We ontlokken taal door kleine gesprekken met maar ook tussen kinderen te stimuleren. We ontlokken taal door een kringactiviteit. We ontlokken taal door de stimulering van vrije spel en fantasie spel in de hoeken. In de speciaal ingerichte hoeken creëren we mogelijkheden voor kinderen om met taal bezig te zijn. Zoals bijvoorbeeld een boodschappenlijstje kunnen maken een boek kunnen voorlezen aan de pop, een receptenboek 'lezen' bij het maken van een gerecht. We ontlokken ook taal door kinderen te stimuleren een plannetje te maken van wat ze gaan doen/ wat ze gaan spelen en wat er dan gebeurt? We kijken ook terug met ze naar wat ze hebben gedaan/ gespeeld en laten ze daar over vertellen.
- **Motoriek:** we bieden de peuters 2 keer per week peutergym aan in een speciaal daarvoor ingerichte ruimte. We werken met divers ontwikkelingsmateriaal om de kleine en grove motoriek te activeren. Daarnaast maken we samen veel dingen daarbij komen allerlei vaardigheden van pas die ontwikkeling vergen; scheuren, plakken, knippen, sorteren, met heel klein materiaal werken. De grove motoriek wordt ook ontwikkeld door buitenspelen en het bouwen met grote materialen, het dansen en uitbeelden bij liedjes en rijmpjes.
- **Rekenen:** er is een speciale bouwhoek waar diverse materialen zijn om mee te bouwen en te spelen, daarmee ontlokken we de eerste interesse in ruimte en figuren. We sorteren al het speelgoed en alles heeft zijn plaats, dit biedt de eerste mogelijkheid om te oefenen met sorteren, daarbij is het maken van onderscheid en wat hoort bij wat een belangrijke basis vaardigheid voor rekenen. We rekenen af in de winkel als we in het fantasiespel in de supermarkt zijn. We hebben muntjes die we tellen om te betalen. We tellen de items in de kring. We tellen de kaarsjes als iemand jarig is. In de huishoek ligt een schrijfboekje of is een krijtbord beschikbaar om boodschappen op te schrijven, hoeveel appels hebben we nodig en hoeveel melk?
- **Sociaal-emotionele ontwikkeling:** kinderen ontwikkelen zich tot eigen persoonlijkheden. Om zichzelf te kunnen ontwikkelen is een veilige omgeving van belang. Daarom moet er vertrouwen zijn naar het kind toe maar dient er ook een leidster met vertrouwen te staan. Om met zichzelf en met de anderen om zich heen goed te kunnen omgaan zijn sociale vaardigheden van belang. Dat is een onderdeel van hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze vaardigheden daar leggen ze de basis voor op de peutergroep; wachten op een ander – delen – om de beurt – het oplossen van conflicten. Onze pedagogisch medewerkers zijn continue alert en in gesprek met kinderen hierover ze zorgen voor een pedagogisch sterk en veilig klimaat.

Inrichting en materialen

De ruimte is ingedeeld in hoeken waarin kinderen kunnen spelen en vaardigheden kunnen ontwikkelen, er is een huishoek, een bouwhoek, een auto/ voertuigenmat, een leeshoek een tekenhoek en een ruimte waar het thema wordt gepresenteerd. Afhankelijk van de ontwikkeling wordt er ook speciaal ontwikkelmateriaal aan kinderen aangeboden. Vaak staat dit in de kast en onder begeleiding of in afstemming met de leidster gaan kinderen hiermee aan de slag.

Aan het begin van elk thema worden themahoeken gecreëerd, eventueel speelmateriaal passend bij het thema toegevoegd en het materiaal aangeboden vanuit het VVE-programma Uk & Puk toegevoegd. Hierdoor wordt het thema niet alleen met activiteiten gestimuleerd, maar ook spelenderwijs tijdens de vrije spelmomenten in de themahoek. De inrichting en beschikbare materialen stimuleren de kinderen op alle fronten. De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat het voor het kind duidelijk is en de omgeving geordend is. Dit is terug te zien op de groep in pictogrammen bij de afgebakende speelhoeken, pictogrammen op de bakken met hierop het speelmateriaal dat erin hoort, de dagritme kaarten en de VVE-woordkaarten aan de muur.

Het materiaal dat vanuit het VVE programma Uk & Puk beschikbaar is:

- Handpop Puk
- Tien thema's met activiteiten
- Knieboeken
- Kijkboeken

Daarnaast heeft de Tivoli zelf passend speelmateriaal toegevoegd aan de themahoeken, en thema gerichte boeken op de groep.

Zo werkt het

Uk en Puk is opgebouwd rondom tien thema's.

De thema's gaan over vertrouwde dingen, zoals hoe zie ik eruit?, seizoenen en verkeer.

De themaboeken staan vol met activiteiten: liedjes, spelletjes, knutselwerken en ideeën voor het inrichten van de "groep".

Uk en Puk biedt ook volop ruimte voor eigen inbreng en initiatieven van pedagogisch medewerkers en de kinderen.

Elk thema duurt ongeveer 4 – 6 weken. Alle activiteiten die de pedagogisch medewerkers die periode doen, hangt samen met dat thema: zoals kleding, huis, lichaam of bijvoorbeeld de jaargetijden. Doordat de kinderen allerlei woorden krijgen die bij het thema passen en door veel te herhalen kunnen de kinderen de stof beter onthouden. Belangrijk is dat ze spelenderwijs het thema ontdekken.

Daarbij wordt in het programma zoveel als mogelijk aangesloten op de thema kalender van de scholen waar wij mee samenwerken.

Uk en Puk besteedt aandacht aan

- De cognitieve intelligentie (ontwikkeling van de waarneming).
- Taalontwikkeling.
- Denkontwikkeling (oriëntatie op ruimte en tijd).
- De fysieke intelligentie (motorische ontwikkeling, kunstzinnige ontwikkeling).
- De emotionele intelligentie (persoonlijkheidsontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling).

Per ontwikkelingsgebied is beschreven hoe de ontwikkeling verloopt en welke doelstellingen de pedagogisch medewerker wil bereiken. Het programma biedt bijvoorbeeld aanknopingspunten bij het aanleren van woorden rond om het thema waarmee gewerkt wordt.

De methode Uk en Puk sluit aan bij de leefwereld en thuissituatie van de kinderen.

Deze manier van werken geeft een gerichte structuur:

Een voorbeeld van die structuur is het dagritmepakket. Er is altijd eenzelfde dagindeling, die aan de hand van dagritme kaarten wordt uitgebeeld. Ieder plaatje symboliseert een activiteit, zoals spelen, opruimen, eten en drinken.

Vijf dagdelen (ochtenden) in de week verwelkomen wij onze peuters in onze peutergroepen op locatie De Tivoli-de Wereldboom (Sportlaan 18). De peuters worden door de verzorgers aangemeld middels een inschrijfformulier. Wij zijn werken met het Voor- en vroegschoolse educatieprogramma dat aansluit op het VVE programma van de basisschool. We verzorgen minimaal 4 uur x 5 dagen per week een VVE programma.

Het peutergroep werk is voor kinderen van 2 tot 4 jaar. De pedagogisch medewerkers zijn allen VVE geschoold, of zijn in opleiding. Indien een leidster in opleiding is staat hij/zij nooit alleen op de groep, maar minimaal naast een ervaren en vve geschoolde leidster. De kinderen volgen een gestructureerd ochtendprogramma (dit betekent dat de activiteiten elkaar in een zelfde volgorde opvolgen) volgens de VVE methode. De wijze van financiering en inschrijving voor de peutergroepen kan verschillen. Voor specifieke VVE uren geldt i.v.m. extra aandacht de inzet om ontwikkelachterstand te bestrijden een aangepast tarief. De Tivoli heeft geregistreerde peutergroepen. De registratie is terug te vinden op het LRK register.

Voor alle ouders die subsidie of een tegemoetkoming ontvangen bijvoorbeeld in het kader van de participatiewet geldt dat extra aandacht en administratieve werkzaamheden worden uitgevoerd.

Ter bevordering van de positieve effecten op brede ontwikkeling van kinderen 2-4 jaar wordt aan alle kinderen die gebruik maken van de peutergroep een peuter VVE programma aangeboden. Peuters met een VVE indicatie (GGD geeft deze af) tussen 2,5 tot 4 jaar oud ontvangen een aanbod van 16 uur per week voor 40 schoolweken. Dit betreft 4 peuter ochtenden van 8.15-12.15 uur. 4 ochtenden x 4 uur is 16 uur per week. Dit aanbod is het aanbod sinds 1 augustus 2020. In totaal komen de VVE kinderen minimaal 960 uur in 1,5 jaar. Ouders betalen voor de eerste 2 dagdelen een inkomensafhankelijke bijdrage en het 3^e en 4^e dagdeel is volledig gratis.

Ook is er een VVE aanbod in de zomer voor VVE kinderen van 4 ochtenden per week a 4 uur per ochtend (8.15-12.15 uur) voor 3 weken in de zomer. Dit is een extra aanbod mogelijk gemaakt de gemeente en is volledig gratis.

Observeren binnen VVE & de doorgaande lijn met basisscholen

Het volgen van de ontwikkeling van de kinderen doen we door observatie en meetmomenten d.m.v. KIJK registratie. KIJK is een observatie- en registratie-instrument dat wij gebruiken om het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over langer tijd in beeld te brengen. Voor de 2-4 jarigen doen we dat met KIJK peuters. Het volgen van de ontwikkeling hebben we geborgd in de organisatie in onze werkwijzen & procedures, de oudergesprekken en in de diverse overleggen met externen zoals scholen en verpleegkundige. We verzorgen middels de KIJK een warme overdracht naar de scholen.

Door de warme overdracht en ons structureel overleg met de scholen en de afspraken en het VVE overleg zijn wij succesvol in het realiseren van een doorgaande lijn van voor- naar vroegschoolse educatie.

De KIJK registratie stelt ons in staat om ontwikkelingsgebieden te signaleren op individueel en op groepsniveau. Deze signalen gebruiken we om passende activiteiten aan te bieden om te zorgen dat alle kinderen zich zo volledig mogelijk ontwikkelen! Voor de kinderen van 2-4 jaar zijn afspraken gemaakt op Zeeuws-Vlaams niveau over de observatiemomenten, dit is op 2,6 jaar en op 3,2 jaar. Dit is vastgelegd in het document *doelgroep definitie en toeleiding VVE voor de regio Zeeuws-Vlaanderen*. Voor de kinderen die een achterstand hebben van 4 of meer maanden op een bepaald ontwikkelgebied, maken we een plan van aanpak voor dat specifieke kind, dit wordt met ouders besproken en periodiek geëvalueerd. Het plan van aanpak omschrijft de extra inzet en inspanning die geleverd wordt om de achterstand in te lopen. De inspanning is gericht op het ontwikkelgebied waarop achterstand is ontstaan. In de thema plan dat wordt gemaakt per thema staan de activiteiten op VVE gebied voor de hele groep en wordt per ontwikkelgebied toegelicht waar aan wordt gewerkt. De specifieke activiteiten die we doen voor individuele VVE kinderen worden apart vermeld op het thema plan, die kunnen bijvoorbeeld bestaan uit pre-teaching van het 'vve-kind' voordat een onderwerp wordt besproken met alle kinderen in de kring, het een op een spreken met het kind, voorlezen, het oefenen van de onderscheiding van klanken. Er wordt aangesloten bij het ontwikkelniveau van het kind en er worden op de ontwikkelleeftijd afgestemde activiteiten aangeboden en/of activiteiten in de zone van naaste ontwikkeling. Tijdens het verloop van het thema wordt door de PM-er geobserveerd en bekeken of de gedane inspanningen leiden tot verbetering van de vaardigheden bij de kinderen en tijdig, maar op zijn minst bij elk nieuw thema (1x per 4 of 6 weken) worden de activiteiten/ extra ondersteuning bijgesteld. Dit wordt verwerkt in het plan van aanpak / in de thema planning.

De KIJK registratie (meer keer indien de situatie erom vraagt) met de ouders besproken. De ouders worden door ons dan uitgenodigd voor gesprek over de ontwikkeling van hun kind. De KIJK registratie vindt plaats voor kinderen die minimaal 2x per week de peutergroep bezoeken. Voor de VVE kinderen wordt er ook een specifiek een mapje meegegeven zodat ouders thuis kunnen oefenen met de woorden en activiteiten die we op de groep in het thema behandelen. In het mapje zijn de oefeningen uitgewerkt aan de hand van een werk- of spelletjesblad en is genoteerd hoe ouders met de kinderen de activiteit kunnen begeleiden. (zie verder ouderbetrokkenheid algemeen en specifiek vve) Zo wordt de voortgang ook samen gevolgd, gezien en de ontwikkeling gestimuleerd.

Door het VVE programma en onze extra activiteiten en de samenwerking met de school dragen wij er zorg voor dat de kinderen zich kunnen ontwikkelen op een plezierige manier. Bovendien zijn wij in staat om niet alleen ontwikkelingsachterstanden te signaleren, maar ook daadwerkelijk begeleiding te bieden om deze achterstanden te bestrijden.

Middels het borgingsplan dat wij hebben opgesteld samen met de scholen waar we met de peutergroep aan verbonden zijn dragen we zorg voor de inhoudelijk aansluiting tussen de vroeg en voorschool. We voeren tevens structureel overleg (6-9 keer per jaar) samen met de peuter en kleuterjuffen over de inhoud van het aanbod en de organisatie en de doorgaande lijn. Tevens hebben we een routing vastgesteld waarin we de overgang van het kind zorgvuldig vormgeven. Hierover is meer te lezen in het hoofdstuk over de overdracht naar het basisonderwijs. Om de overgang van het kind zo soepel mogelijk te laten verlopen organiseren we op activiteiten basis ook activiteiten samen met peuters en kleuters op deze manier wennen de peuters al heel snel en goed aan hun nieuwe groep.

Het borgingsplan wordt jaarlijks geëvalueerd en zo nodig aangepast of eerder indien daar aanleiding toe is.

Ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie

Betrokken ouders zijn van essentieel belang om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Daarom vinden we het belangrijk om ouders deelgenoot te maken van wat hun kind gedurende de dag mee maakt en ze uit te nodigen om deel te nemen aan de activiteiten die hun kind ontplooit of wel op de groep of wel een activiteit thuis die aansluit bij waar het kind mee bezig is op de opvang en specifiek in de peutergroep.

- Ouders worden over het thema via de nieuwsbrief geïnformeerd.

- Het thema wordt ook voor ouders bij binnenkomst gepresenteerd.
- Er liggen voor de ouders liedjes en versjes klaar die met het thema te maken hebben, die ze mee kunnen nemen.
- Ouders worden actief benaderd om spulletjes mee te nemen die passen bij het thema en die samen met hun kind uit te zoeken.
- Er vindt elke dag voor elk kind een mondelinge warme overdracht plaats.
- Ouders worden uitgenodigd om iets te vertellen of b.v.k te laten zien over hun beroep.
- Er zijn kijk ochtenden voor ouders op de peutergroep zodat ouders een ochtend zelf en samen met hun kind kunnen ervaren en/ of er worden foto's en filmpjes met ouders gedeeld om ze zo een beeld van de peutergroep te geven.
- Minimaal 2x per in de peuterperiode wordt er met ouders een oudergesprek gevoerd over de ontwikkeling van hun kind a.d.v. KIJK
- Tussentijds is er altijd ruimte voor ouders om een gesprek aan te vragen of nemen de pedagogisch medewerkers het initiatief als daartoe aanleiding is.
- Tussentijds worden ouders door extra infobrieven op de hoogte gesteld van ontwikkelingen binnen de opvang en of de samenwerking met school omtrent de IKC-ontwikkeling
- De ouders van de VVE-kinderen spreken we apart om samen te overleggen hoe de activiteiten binnen de peutergroep ook thuis een opvolging kunnen krijgen. Elke kind ontvangt daartoe een mapje waarin activiteiten in de lijn met het thema worden geïntroduceerd dit wordt voorzien met een 'handleiding' voor ouders waarop aangegeven wat de bedoeling van de activiteit is, de uitvoeringsmogelijkheden zijn, alsook de mogelijkheid om diverse variaties te gebruiken. Kinderen maken de activiteit (spelletjes, knutselwerk, gesprekken) met hun ouders thuis en leveren dat vol trots in bij de pedagogisch medewerker, die het met het kind en bij voorkeur in bijzijn van de ouders bespreekt.

1.2.2 MOTORISCHE VAARDIGHEDEN

Onder de motorische vaardigheden wordt zowel de grove als de fijne motoriek bedoeld. Onder de grove motoriek vallen grote bewegingen, zoals rennen, lopen, kruipen, skaten of rollen. Onder de fijne motoriek verstaan we de kleine bewegingen, waar meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, tekenen, kralen rijgen en de pincetgreep. Van baby tot peuter/schoolgaand kind maken kinderen enorme stappen binnen hun motorische ontwikkeling. Ze zullen gaan omrollen, tijgeren, kruipen, optrekken, zelfstandig staan, de eerste stapjes zetten, zelfstandig eten en drinken, aan- en uitkleden, springen, klimmen, rennen, skaten, tennissen, voetballen et. cetera. Zo is te zien dat ontwikkeling van de motorische vaardigheden enorm bijdragen aan het opgroeien tot een zelfstandig individu. Hierbij is te zien dat de grove en fijne motoriek nauw met elkaar zijn verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen alvorens zij toe zijn aan activiteiten binnen de fijne motoriek. Daarnaast is de motorische ontwikkeling nauw in verbinding met andere ontwikkelingsgebieden, zo vraagt de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties om motorische vaardigheden.

Bij kinderopvang De Tivoli krijgen kinderen de kans hun motorische vaardigheden verder te ontwikkelen, hiervoor krijgen zij stimulans, activiteiten en begeleiding aangeboden. Zo werken we met het beweegprogramma Bewegen met Nijntje voor peuters. Binnen het stimuleren van de motorische ontwikkeling sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsniveaus van de kinderen:

Peuters

Peuters ontwikkelen de eigen ik en raken zich steeds bewuster van zichzelf en de eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen het liefst alles zelf doen en kunnen ook al een heleboel zelf: van het aantrekken van de sokken en schoenen, tot het gebruik maken van het toilet. Kinderen maken zich zo zelfstandig allerlei motorische vaardigheden eigen. Daarnaast zullen kinderen in de peuterperiode gaan oefenen met het plassen en poepen op de wc, wat een uitdagende, leuke, maar ook spannende periode is voor kinderen.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij peuters:

- Zelf dingen laten doen
- Buiten spelen
- Ballen
- Constructiemateriaal

- Knutselactiviteiten
- Sensomotorische activiteiten

“Het is herfst, de pedagogisch medewerkers geven de kinderen buiten een emmertje en vertellen dat zij buiten in de tuin op zoek mogen gaan naar de herfstblaadjes om deze te verzamelen. Na het buiten spelen mogen de kinderen hun emmertjes met blaadjes mee naar binnen nemen. Er wordt een grote hoop van de blaadjes gemaakt midden op de groep en de kinderen mogen hun schoenen en sokken uitdoen. De kinderen mogen met hun blote voeten door de bladeren lopen en de blaadjes met hun handen de lucht in gooien om te ervaren hoe ze daarna weer omlaag komen dwarrelen.”

Schoolgaande kinderen

Vanaf 4 jaar gaan kinderen zich bezig houden met het verfijnen van de motorische vaardigheden. Zo hebben zij zich al heel wat bewegingen eigen gemaakt als rennen, springen, overgooien, stappen en klimmen, alleen zijn deze nog niet zo gecontroleerd. Naarmate kinderen ouder worden krijgen zij steeds meer controle over hun bewegingen en breiden hun motorische vaardigheden uit met bewegingen als huppelen, hinkelen en veters strikken. Vanaf een jaar of 7 worden kinderen steeds sneller en soepeler in het maken van bewegingen en gaan zich bezighouden met ingewikkeldere bewegingen als touwtje springen, het schrijven van letters en woorden, en kopjeduikelen. Zij zullen zich daarnaast steeds meer gaan vergelijken met anderen, waardoor het spelen van wedstrijdjes maar al te leuk is. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen zich allerlei ingewikkelde vaardigheden eigen gemaakt en ontwikkelen zich daarnaast in spiersterkte, coördinatie en stabiliteit van bewegingen, waarin ook te zien is dat de een behendiger en sterker is dan de ander. Ook het uithoudingsvermogen vergroot zich, waardoor kinderen sporten steeds beter onder de knie krijgen. In de fijne motoriek is daarnaast te zien dat de oog-hand coördinatie zich zodanig ontwikkeld heeft dat kinderen zich met de kleinste werkjes bezig kunnen houden.

Stimuleren van de motorische ontwikkeling bij schoolgaande kinderen:

- Buitenspeelactiviteiten als: touwtje springen, hinkelen, fietsen, stappen, rennen, springen, klimmen en klauteren, tikkertje, voetbal, tafeltennis
- Knutselactiviteiten
- Schrijfactiviteiten

Zoals hierboven te lezen is bieden wij bij kinderopvang de Tivoli voldoende vrije spelmomenten aan, waarin de kinderen kunnen spelen met speel materiaal dat aansluit bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind, en hen uitdaagt in het eigen maken van de motorische vaardigheden. Daarnaast bieden wij georganiseerde activiteiten aan zoals de sportclub, waarin kinderen worden gestimuleerd in zowel hun grove als fijne motorische ontwikkeling.

“Youri (7 jaar) is met de duplo aan het spelen. De pedagogisch medewerker pakt nog een bak duplo waar ook dieren bij zitten en zet hem naast Youri neer zodat hij deze ook kan gebruiken in zijn spel. Omdat Youri aan het oefenen is met rekenen heeft zij bewust meerdere dieren neergelegd om hem te stimuleren met het tellen. Wanneer ze ziet dat Youri hokken voor de dieren aan het bouwen is en berekent dat er twee zebra’s in een hok passen benoemt ze: “Wat goed bedacht van jou Youri! Jij bouwt hokken waar precies genoeg dieren in passen.” Om hem zo aan te moedigen.”

1.2.3 CREATIEVE VAARDIGHEDEN

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en ontwikkelingsgebieden:

Peuters

peuters werken gericht aan knutselwerkjes en doen dit ook zelfstandig. De fijn motorische vaardigheden breiden zich uit en maken de kinderen zich steeds meer eigen, zo is te zien dat peuters flink oefenen met knippen, plakken, verven met een kwast en tekenen met een potlood. Daarnaast is het fantasiespel in deze leeftijd veelvuldig terug te zien in bijvoorbeeld rollenspellen als "Vader en moedertje".

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van peuters:

- Sensomotorische activiteiten
- Knutselactiviteiten (knippen, plakken, prikpenen, stempelen)
- Muziek
- Fantasierijk speelmateriaal

Schoolgaande kinderen

Tussen de 4 en 6 jaar laten kinderen zich nog niet remmen in hun creativiteit, en spelen dan ook nog volop op het gebied van fantasiespel (rollenspellen). Verder beschikken kinderen rond deze leeftijd over de vaardigheid om zelfstandig dansjes te bedenken en deze ook uit te voeren. Vanaf 7 jaar raken kinderen steeds behendiger in het gebruiken van een kwast, potlood en schaar, waardoor zij zelfstandig kunnen knutselen. Zij raken zich daarbij bewust van de meningen en ideeën van anderen en kijken zo ook kritischer naar hun eigen knutselwerkjes. Vanaf een jaar of 10 is het doen van een dansje voor het publiek voorbij, omdat kinderen dit dan gek vinden.

Stimuleren van de creatieve ontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Knutselmateriaal aanbieden
- Knutselactiviteiten
- Dans en toneel activiteiten
- Zelf laten kiezen om mee te doen
- Mee laten zoeken naar oplossingen
- Fantasierijk speelmateriaal
- Onderzoeken/proefjes activiteiten aanbieden

"Op de tafel staan kleine flesjes met daarnaast bakjes met verschillende materialen (pasta, rijst, kikkererwten, linzen), ieder kind mag een flesje vullen en daarvoor zelf de materialen kiezen die het hiervoor wil gebruiken, als het kind dit gedaan heeft mag het de dop op de fles draaien en ontdekken welk muziekinstrument het gecreëerd heeft. Wanneer iedereen klaar is zingen de pedagogisch medewerkers liedjes met de kinderen waarbij de kinderen hun eigen gemaakte muziekinstrument mogen gebruiken."

1.2.4 COGNITIEVE VAARDIGHEDEN

De cognitieve ontwikkeling betreft het proces van het 'leren' bij kinderen. Hierin gaat het om het eigen maken van cognitieve vaardigheden als het denken, bewustzijn, concentreren, onthouden, het waarnemen en het verwerken van informatie, en het terughalen en toepassen van deze informatie. De ontwikkeling van cognitieve vaardigheden is een ontwikkelingsaspect dat niet op zichzelf staat. De sociale, emotionele en motorische ontwikkeling vormen de basis waarop deze ontwikkeling voort kan bouwen. Van baby tot schoolgaand kind maken kinderen zich eigen met deze vaardigheden en doorlopen hierin verschillende ontwikkelingsniveaus.

Peuters

Peuters snappen al beter waarvoor bepaalde materialen dienen en hebben al een beter inzicht in welke acties tot bepaalde gevolgen kunnen leiden. Zo leren zij vooraf na te denken voor zij iets doen en schatten in wat handelingen voor gevolg kunnen hebben, terwijl een dreumesen leren welke gevolgen er zullen komen door het te doen en te ervaren. Daarnaast ontwikkelen peuters een geweten en begrijpen dat sommige dingen niet mogen. Echter wint het enthousiasme om het toch te doen het vaak nog van de regel. Peuters zijn enorm leergierig en willen dan ook graag het "Waarom" van alles weten, waar de vele en welbekende "Waarom-vragen" dan ook vandaan komen. Ze gaan op ontdekkingstocht en breidden de kennis die zij reeds hebben

opgedaan uit met nieuwe informatie en handelingen. Tot slot leren peuters net als dreumesen door te imiteren en gebruiken hierin hun fantasie. Zo kan een blokje bijvoorbeeld gezien en gebruikt worden als een telefoon.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van peuters:

- Gesprekjes aangaan met kinderen/kleine vraagstukken voorleggen
- Fantasierijk speelmateriaal
- Puzzels
- Cognitieve activiteiten als de kring/denkspelletjes
- VVE programma
- Geplande en ongeplande leermomenten

“De pedagogisch medewerker heeft verschillende vellen a4 papier neergelegd in de kring, op ieder vel staat een vorm afgebeeld (een rondje, een rechthoek, een driehoek enzovoorts). Ze heeft de bak met houten blokken meegenomen. De kinderen mogen om de beurt een blokje uit de bak pakken waarna zij het blokje bij de juiste afbeelding moeten neerleggen en zo leren de verschillende vormen te herkennen en sorteren.”

Schoolgaande kinderen

Naarmate kinderen ouder worden raken zij geïnteresseerd in wat er allemaal om hen heen gebeurt en waarom. Door middel van het stellen van deze “Waarom” vragen, verkennen kinderen de wereld dan ook steeds meer. Daarnaast komen kinderen van 4 en 5 jaar voor het eerst in aanraking met lezen en rekenen op school, door te oefenen met het lezen van letters en ordenen. In groep 3 begint het echte leren lezen, schrijven en rekenen. Door middel van het eigen maken van deze vaardigheden kunnen kinderen zich naarmate zij ouder worden vanaf 9 jaar ook bezig gaan houden met vakken als aardrijkskunde, geschiedenis en natuur. Daarnaast leren kinderen steeds concreter te denken en gebruiken daarbij minder hun fantasie. Zij gaan zich steeds meer bezig houden met maatschappelijke onderwerpen als oorlog en armoede.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Met kinderen in gesprek gaan over verschillende onderwerpen
- Vragen beantwoorden/voorzien van kennis
- Puzzels
- Spelletjes/activiteiten waarbij nagedacht moet worden, zoals raadsels, rebussen en woordzoekers.
- Geplande en ongeplande leermomenten

“De pedagogisch medewerker legt gekleurde papieren verspreid over de groep. Zij benoemt de kleuren. Vervolgens mogen de kinderen op een bepaalde manier, kruipend, springend, als een slang etc. naar de kleur toe gaan. “Kunnen jullie kruipend naar de rode plaats?” Een variatie op deze activiteit kan zijn is om iedereen met een blauwe broek naar het blauwe blaadje te laten gaan.”

1.2.5 TAALVAARDIGHEDEN

Van jongs af aan komen kinderen al in contact met taal. Door middel van het horen van taal leren kinderen betekenis te geven aan de wereld om hen heen, binnen kinderopvang de Tivoli wordt er gedurende de opvang alleen Nederlands gesproken met de kinderen. Bij kinderopvang de Tivoli praten de pedagogisch medewerkers dan ook voortdurend tegen en met de kinderen, door middel van de interactievaardigheid praten en uitleggen. Zo benoemen zij hun eigen handelen en het handelen van de kinderen, waardoor de woordenschat zich vergroot en kinderen leren om deze woorden te koppelen aan de dingen die zij zien in hun omgeving. Daarnaast benoemen zij de gevoelens en behoeftes van de kinderen en van zichzelf waardoor kinderen deze woorden weer kunnen linken aan de gevoelens en behoeftes die zij ervaren. Kinderen kunnen op hun beurt weer oefenen met het toepassen van de geleerde woorden in gesproken taal met de pedagogisch medewerkers. Er vindt zo interactie plaats met kinderen in alle leeftijdscategorieën, in verschillende vormen, waarin rekening gehouden wordt met de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van het kind:

Peuters

In de peuterperiode breidt de woordenschat zich steeds verder uit. Zo zullen kinderen naast twee- en driewoordszinnen zich gaan ontwikkelen in het gebruik van vier- en vijfwoordszinnen. In deze

leeftijdperiode kunnen steeds beter “echte” gesprekjes met de kinderen gevoerd worden in de vorm van een dialoog. Daarnaast zullen kinderen ook oefenen met het toepassen van de grammatica, wat nog niet geheel vlekkeloos gaat, waardoor ondersteuning vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is. Tot slot leren kinderen steeds beter de kleuren te herkennen en te benoemen.

Stimuleren van de taalontwikkeling van peuters:

- Ondersteunen in grammaticagebruik
- Gesprekjes voeren
- Voorlezen
- Liedjes zingen
- Spelletjes waarin kleuren benoemd worden of plaatjes (memory, lotto)
- De peuters van (2-4 jaar) krijgen Engelse les noer een native speaker. Zij zitten in taalgevoelige periode. Het engels is in het thema, soortgelijke liedjes, rondom hetzelfde thema. Het wordt in een korte kring aangeboden. In dezelfde structuur, veilig en duidelijk. De eigen pedagogisch medewerker doet ook mee, de activiteiten zijn heel kort achter elkaar.

De kinderen zijn met het keukentje aan het spelen. De pedagogisch medewerker komt erbij zitten en vraagt wat de kinderen aan het doen zijn. “Wij maken eten voor iedereen!” Zegt Joep. Pm: “Dat is leuk! Hebben jullie dan een restaurant?” Kinderen: “Ja, wij hebben een restaurant!” De pedagogisch medewerker vraagt wat er te eten is in het restaurant? De kinderen beginnen enthousiast het speelgoed eten te benoemen.

Schoolgaande kinderen

De woordenschat van schoolgaande kinderen breidt zich steeds meer uit. Zo beschikken kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar al over een woordenschat van 3000 woorden. Net als de oudere peuters, oefenen kinderen flink met het toepassen van de grammatica en naarmate kinderen ouder worden (zo rond de 10 jaar) maken zij zich de grammaticaregels steeds meer eigen. In de kleuterleeftijd leren kinderen steeds ingewikkeldere zinnen te maken en krijgen interesse in letters en het schrijven van letters. Vanaf 6 á 7 jaar gaan kinderen dan ook oefenen met lezen en schrijven op school, waardoor kinderen steeds meer woorden bij leren en langere zinnen leren te maken. Kinderen oefenen met het spreken van taal, maar ook met het gebruiken van taal om informatie op te zoeken zoals in boeken of op internet. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen de taal goed onder de knie, waarin te zien is dat de woordenschat zich nog verder uitbreidt, en de zinsopbouw en spelling zich verbeterd. Kinderen raken daardoor ook steeds behendiger in het benoemen van de eigen gevoelens, ideeën, behoeftes, gedachtes, meningen en ervaringen.

Stimuleren van de taalontwikkeling van schoolgaande kinderen:

- Ondersteunen in grammaticagebruik
- Gesprekjes/discussies voeren
- Kleine vraagstukjes voorleggen
- Liedjes zingen
- Leesmateriaal/samen lezen
- Taalspelletjes

“De pedagogisch medewerker gaat met de kinderen van 6 jaar en ouder in de kring zitten om een spelletje te doen. Ieder kind mag op een briefje iemand opschrijven. De briefjes worden in een bak gestopt waarna elk kind er eentje mag pakken. Dit briefje wordt op het hoofd geplakt. Het kind mag vragen stellen aan de andere kinderen om erachter te komen wie er op zijn voorhoofd staat.”

1.2.6 ACTIVITEITEN BIJ KINDEROPVANG DE TIVOLI

Bewegen met Nijntje

Zoals in onze visie staat omschreven vinden wij bewegen van groot belang voor kinderen om gezond te zijn en zich goed te voelen. Daarom bieden wij twee keer per week Bewegen met Nijntje aan in een volledig op deze leeftijd aangepaste gymzaal. Kinderen worden hierbij op een plezierige manier in hun motorische ontwikkeling gestimuleerd. De lessen zijn ontwikkeld door KNGU en hebben een wetenschappelijke basis. De thema’s sluiten aan op de belevingswereld van het jonge kind waarbij ook de sociale en cognitieve vaardigheden worden gestimuleerd.

Peuteryoga

Peuteryoga is een speelse vorm van yoga. De kinderen worden uitgenodigd om mee te doen met korte oefeningen (vanwege de concentratieboog) zoals dansen of uitbeelden. Dit gaat vaak samen met een leuk verhaal over dieren. Die doen we ook na staan als een leeuw, lopen als een giraffe. Kinderen leren zijn/haar eigen lichaam beter kennen en het wordt soepeler. Meester Yordy verzorgt de peuteryoga op onze groepen.

Peuter kleuratelier

Tijdens het peuterkleuteratelier gaan de oudste peuters en jongste kleuters van de Wereldboom gezamenlijk in groepjes een ontwikkelingsgerichte activiteit doen vaak eerst in de kring en later in hoeken of aan tafels. Een groepje oudste peuters gaat op dinsdag en vrijdag samen met hun eigen pedagogisch medewerkers naar de kleuterklas om daar deel te nemen aan het peuterkleuter atelier; dit zijn op de ontwikkelleeftijd gerichte activiteiten zoals bouwen, knutselen en spelen. Dit zorgt ervoor dat de oudste peuters alvast wennen aan de kleuterklas en kennis kunnen maken met de ruimte/de andere kinderen en de juf of meester.

Activiteiten; (2 vaste in de week) zijn bijvoorbeeld; spelen in de huishoek, een knutselwerk maken samen met de kleuters, kringactiviteit.

Sport BSO

Wij bieden als activiteit de sport BSO aan de kinderen aan, waar kinderen van de Nobelhorst en Wereldboom aan kunnen deelnemen. Samen met "Hulst voor elkaar" hebben we een eigen sportclub en sporten we in Den Dullaert in de buitenlucht op de omringende sportvelden. De kinderen worden begeleid door professionele sportdocenten en de vertrouwde pedagogisch medewerkers.

1.2.7 ONTWIKKELINGSSTIMULERING

Binnen deze interactievaardigheid gaat het om de wijze waarop pedagogisch medewerkers kinderen stimuleren in de bovenstaande ontwikkelingsgebieden. Bij kinderopvang De Tivoli worden kinderen in de motorische, cognitieve, sociale, creatieve en taalontwikkeling gestimuleerd door de juiste manier van communiceren en houding van de pedagogisch medewerkers, en een passend activiteiten- en speelgoed aanbod. Hierbij is het doel van de pedagogisch medewerker om het kind op een positieve wijze net een stapje verder te brengen in de ontwikkeling, dan dat zij uit zichzelf zouden kunnen komen.

Bij kinderopvang De Tivoli stimuleren wij kinderen in hun ontwikkeling door: pedagogisch medewerker biedt een grote verscheidenheid aan activiteiten aan:

- Kinderen krijgen de mogelijkheid om deel te nemen aan een grote verscheidenheid aan activiteiten waardoor zij op verschillende manieren in hun ontwikkeling worden gestimuleerd. Zo hebben wij: peuteryoga, peutergym, engels, moestuinieren en een sport BSO.
- Wij zien vrij spel als belangrijk moment waarop de kinderen zich kunnen ontwikkelen. Wij stimuleren de kinderen tijdens vrij spel onder andere door hen een aantrekkelijk gepresenteerd, overzichtelijk, gestructureerd, afwisselende omgeving te bieden. Hierbij bieden wij ook regelmatig nieuwe elementen aan. Dit kan soms ook gewoon met een paar takken en een doek zodat de creativiteit van de kinderen nog extra wordt gestimuleerd.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen door aanwezig zijn. Hierbij sluiten zij aan bij de behoefte en de ontwikkelingsfase van het kind. De pedagogisch medewerkers zetten hierbij ook de drie V's in verkennen (waar is het kind in zijn ontwikkeling?), verbinden (hoe kunnen we inspelen op de behoefte van het kind?) en verrijken (wat kunnen we bieden om het kind te stimuleren een stapje verder te zetten in zijn ontwikkeling?).
- Op de peutergroep werken wij met inspirerende thema's. Hierbij bieden wij ook boekjes en andere materialen aan die bij het thema aansluiten zodat kinderen ook in hun vrij spel met het thema in aanraking komen.
- Zoals in onze visie naar voren kwam vinden wij het waardevol om te kijken naar de zone van naaste ontwikkeling. Of te wel: waar is het kind in zijn ontwikkeling? Wat kan het kind al zonder hulp? En hoe kunnen we het kind stimuleren om ook dingen waar hij nog hulp bij nodig heeft zelfstandig te volbrengen.

- Op het gebied van ontwikkelingsstimulering laten wij ons inspireren door Annerieke Boland. In haar visie acht zij het van belang om te kijken naar de behoefte van het jonge kind en kinderen door middel van het mee gaan in hun behoefte op spelende wijze tot leren laat komen.

1.3 SOCIALE ONTWIKKELING

Een kinderdagverblijf is bij uitstek de plek waar jonge kinderen samen opgroeien. In de eerste levensjaren leren kinderen de beginselen van de sociale omgang met zichzelf en anderen, waardoor een belangrijke basis wordt gelegd op sociaal gebied. In de groep doen ze sociale ervaringen en vaardigheden op, zoals vriendschappen opbouwen, samen spelen en delen, rekening houden met anderen en kennis maken met verschillende waarden en normen. En ze kijken de kunst van elkaar af door anderen te imiteren, maar dagen elkaar ook uit. Zo leren ze nieuwe vaardigheden. Deze vaardigheden geven kinderen een brede basis die ze nodig hebben voor een goede ontwikkeling. Daarom neemt de groep pedagogisch gezien een belangrijke plaats in, zonder dat we het individuele kind uit het oog verliezen.

1.3.1 SAMENSPEL

Kinderen zijn sociale wezens. Ze leren van ons en van elkaar. Ze delen ervaringen, kijken hoe de ander iets doet, kibbelen over verschillen, zoeken samen oplossingen, leren overleggen en zich te verplaatsen in een ander en hebben plezier met elkaar. Zoals in onze visie naar voren komt zien wij het punt "relatie" waarbij het positief contact kunnen hebben met anderen als basisbehoefte van het kind en van groot belang om op de juiste manier te begeleiden door de pedagogisch medewerker.

Kinderopvang De Tivoli is een sociaal oefen terrein voor de kinderen in contact met leeftijdsgenoten. We bieden ze activiteiten die hun onderlinge contact stimuleert en hebben daarbij aandacht voor hun relaties onderling en het verloop van de groepsprocessen.

Ze vinden het fijn om op elkaar aanwezigheid te kunnen rekenen, hoe klein of groot ze ook zijn. In vaste groepen gaan kinderen elkaar herkennen en ontwikkelen kinderen van een jaar of twee een duidelijke voorkeur voor bepaalde groepsgeenootjes. Al vanaf de peutertijd ontstaan er heuse vriendschappen.

We leren de kinderen hoe ze met andere mensen omgaan, geven zelf het goede voorbeeld en laten ze oefenen om zoveel mogelijk positieve ervaringen op te doen. Pedagogisch medewerkers stimuleren groepsactiviteiten en moedigen kinderen aan om contact met elkaar te maken en samen wat te ondernemen. Ze verliezen daarbij het individuele kind niet uit het oog. Dat betekent dat een kind zich ook even alleen mag terug trekken om te spelen of te rusten. In de groepsruimten is er dan ook plaats voor groepsactiviteiten en individueel spel.

Kinderen zijn vanaf heel jonge leeftijd in elkaar geïnteresseerd. Ze proberen contact met elkaar te maken en te communiceren. Vertrouwdheid tussen kinderen ontstaat bij jonge kinderen door regelmatig samen te spelen. Daarom zijn ook bij kinderen twee zaken van belang:

1. **Vaste kinderen in de groep.** Als kinderen elkaar vaker tegen komen, leren ze elkaar kennen en wordt het gemakkelijker om samen te spelen. Daarom is het belangrijk dat de kinderen in de groep zo veel mogelijk dezelfde kinderen tegenkomen. Gevoelens van vriendschap ontstaan als ze fijn met iemand kunnen spelen, ongeveer dezelfde activiteiten leuk vinden en qua ontwikkelingsniveau niet te ver uiteen liggen.
2. **Goede communicatie tussen de kinderen.** De pedagogisch medewerkers helpen de kinderen om zich veilig bij elkaar te voelen. Ze zorgen ervoor dat ze elkaar geen pijn doen of storen. Bovenal zorgen de pedagogische medewerkers ervoor dat kinderen plezier met elkaar hebben.
3. **Acceptatie van ieder kind.** Zoals in onze visie naar voren komt vinden wij het belangrijk dat ieder kind zich geaccepteerd voelt. Doordat onze pedagogisch medewerkers hierin het goede voorbeeld geven door nieuwsgierig te zijn naar de beweegredenen van een kind en een kind dingen op zijn eigen manier te laten doen. Stimuleert dit kinderen om ook in de omgang met anderen vanuit respect en acceptatie te handelen.

De pedagogisch medewerkers van de Tivoli stellen de kinderen dan ook in de gelegenheid om met elkaar te spelen, waarin zij zich bewust zijn van de verschillende leeftijden en ontwikkelingsfasen van de kinderen:

Peuters

Zoals in hoofdstuk 2.2.3 al genoemd is, ontwikkelen peuters al meer een geweten en begrijpen zo al beter dat bepaalde dingen niet mogen. Daarnaast zijn zij zich al veel meer bewust van de gevolgen die bepaald gedrag kunnen hebben en denken hier van te voren over na. Toch zijn zij met name aan het begin van de peuterleeftijd nog niet volledig in staat om zich te verplaatsen in de gevoelens en behoeftes van anderen. Rond de 2 jaar vindt de ontwikkeling van de eigen ik plaats en beseffen kinderen dat zij een eigen persoon zijn met eigen gevoelens en behoeftes. Zij willen dan ook het liefst alles zelf doen en dat alles op hun manier gaat. Vanaf zo'n drie jaar beginnen peuters zich meer in te leven in de gevoelens en behoeftes van andere mensen. Toch blijft het rekening houden met anderen nog wel lastig, waardoor begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang is.

Naarmate peuters ouder worden, zullen zij steeds meer in staat zijn om met anderen samen te spelen en speelgoed te delen. Naarmate de kinderen richting de 3 jaar gaan, zullen zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel.

Stimuleren samenspel en sociale vaardigheden peuters door:

- Stimuleren om samen te spelen
- Kinderen leren om te communiceren met elkaar
- Ondersteunen in het verwoorden van gevoelens
- Meespelen
- Groepsactiviteiten
- Gezelschapsspellen
- Kinderen stimuleren om elkaar te helpen als daar om wordt gevraagd maar ook door zelf hulp aan te bieden
- Gezamenlijk te eten en te wachten op elkaar tot dat iedereen klaar is eten

Schoolgaande kinderen

De kinderen van de BSO komen in contact en spelen met de kinderen op zowel de school als op de BSO, wat een hoop uitdagingen biedt op sociaal-emotioneel gebied. Zo maken zij kennis met ruzie, concurrentie, rekening houden met anderen, agressiviteit en assertiviteit. Doordat schoolgaande kinderen zich ontwikkelen in hun empathie, kunnen zij zich al veel beter verplaatsen in anderen en kunnen zo ook steeds beter omgaan met conflicten, grenzen en regels. Daarnaast oefenen kinderen met het beheersen van henzelf. Vanaf een jaar of 6 raken kinderen zich steeds bewuster van hunzelf en gaan zich daarnaast ook steeds meer vergelijken met anderen. De ouders, pedagogisch medewerkers en oudere kinderen waren met name de voorbeeldrollen waaraan kinderen zich op jonge leeftijd aan optrokken. In de schoolgaande leeftijd zullen kinderen zich steeds meer optrekken aan hun leeftijdsgenoten en vriendschappen sluiten. Vanaf een jaar of 8 ontwikkelen kinderen het inzicht dat achter handelingen bepaalde intenties zitten en dat iemand dus iets goed bedoeld kan hebben. Wanneer kinderen de 9 jaar naderen groeit de behoefte aan privacy en ontwikkelen kinderen een eigen mening. Zo zullen zij regels niet meer zomaar aannemen, maar hier kritisch over nadenken en er eventueel hun mening over geven. Leeftijdsgenoten worden steeds belangrijker en kinderen raken steeds gevoeliger voor de meningen en gedragingen van deze leeftijdsgenootjes. Zo zullen kinderen hun eigen gedrag en uiterlijk gaan vergelijken met die van anderen en deze spiegelen op die van anderen.

Stimuleren samenspel schoolgaande kinderen door:

- Stimuleren om samen te spelen
- Kinderen leren om te communiceren met elkaar
- Ondersteunen in het verwoorden van gevoelens
- Meespelen
- Groepsactiviteiten
- Gezelschapsspellen
- Kinderen stimuleren om elkaar te helpen als daar om wordt gevraagd maar ook door zelf hulp aan te bieden
- Gezamenlijk te eten en te wachten op elkaar tot dat iedereen klaar is eten

---

1.3.2 CONFLICTEN IN HET SAMENSPEL

Wanneer kinderen op dat punt zijn gekomen dat zij elkaar steeds meer gaan opzoeken in hun spel, zullen er ook conflicten kunnen ontstaan tussen kinderen onderling. Zoals eerder benoemd zijn dreumesen en peuters namelijk nog niet volledig in staat om zich in te leven in de gevoelens en behoeftes van anderen en laten zich

nog veelal leiden door de eigen gevoelens en behoeftes. Om deze reden is begeleiding vanuit de pedagogisch medewerkers van belang. Schoolgaande kinderen zijn al beter in staat om zich te verplaatsen in andermans gevoelens en behoeftes, maar zullen ook met elkaar in conflict kunnen komen doordat zij het niet met elkaar eens zijn. Bij kinderopvang de Tivoli ondersteunen en begeleiden wij kinderen binnen conflicten in samenspel door:

- Kinderen worden gestimuleerd om zoveel mogelijk zelf conflicten op te lossen.
- Wanneer kinderen daar niet in slagen of wanneer steeds hetzelfde kind zijn behoefte ziet ingevuld en het andere kind helemaal niet biedt de pedagogisch medewerker hulp.
- Het kind dat het minst weerbaar is wordt de mogelijkheid aangereikt om met meer kans op succes de behoeften en wensen kenbaar te maken en de andere partij wordt geleerd om meer rekening te houden met de behoeften van de ander.
- Zelf het goede voorbeeld te geven;
- De kinderen regel uit te leggen en daarbij het positieve gedrag te benoemen. *Wanneer een kind bijvoorbeeld tegen een lego blokje trapt te zeggen: 'Sara ik zie dat je tegen het lego blokje trapt. De lego is om mee te spelen of bouwen en buiten mag je tegen een voetbal schoppen.'*
- Gevoelens van het individuele kind zien en ze verwoorden naar andere kinderen toe en naar het kind zelf. *'Ik zie dat Fatih verdrietig is, omdat je hem geslagen hebt'.*
- De kinderen te begeleiden tijdens conflictsituaties en daarbij kinderen zoveel mogelijk zelf de problemen laten oplossen. *'Ik zie dat het speelgoed van Madee hebt afgepakt en ze nu verdrietig is, wat kun je doen?'*
- Benoemen wat de gevolgen van het gedrag kunnen zijn om het kind te laten inzien waar de actie toe kan leiden en wat de mogelijke problemen kunnen zijn/worden.
- Geen partij kiezen, luisteren naar beide kinderen.
- De kinderen stimuleren om naar elkaar te luisteren.
- Kijken naar een win-win oplossing waarin beide kinderen zich zo goed mogelijk kunnen vinden.
- Kinderen belonen die op een positieve manier interactie met elkaar hebben.

Voorbeeld begeleiden bij conflicten op het kinderdagverblijf:

"Kees van 3 jaar speelt met de ballen. Freek van 2 jaar en 6 maanden pakt een van de ballen en begint ermee te rollen. Kees zegt: "Nee geef terug Freek, daar was ik mee aan het spelen!". Freek blijft met de bal rollen. Kees roept de pedagogisch medewerker. "Wat is er aan de hand jongens?", vraagt zij. Kees verteld dat Freek de bal heeft afgepakt. De pedagogisch medewerker vraagt of dit klopt, waarop Freek knikt. "Waarom heb jij de bal afgepakt Freek?". Freek kijkt de pedagogisch medewerker aan maar zegt niets. "Wilde jij misschien ook graag met de bal spelen?". Freek knikt. "Dat snap ik. De volgende keer mag je het even netjes vragen aan Kees. Zullen we dat eens samen proberen, zeg maar: "Mag ik met de bal spelen?". Kees stemt toe en stelt voor om samen met de ballen te spelen, zo spelen beide kinderen in vrede verder met de ballen."

Voorbeeld begeleiden bij conflicten op de BSO:

"Hellen (7 jaar) is met de poppen aan het spelen. Anna (6 jaar) wilt graag meespelen en pakt ook een pop. "Nee jij mag niet meedoen zegt Hellen." Anna wordt boos en zegt dat zij wel mag meespelen. Beide kinderen worden boos. De pedagogisch medewerker komt erbij en vraagt wat er aan de hand is. "Ik mag niet meespelen." Zegt Anna. "Ik zie dat je dat niet fijn vindt en dat je er boos van wordt" reageert de pedagogisch medewerker. "Ik zie ook dat Hellen boos is en het niet fijn vindt. Wat kunnen we nu doen zodat jullie allebei fijn kunnen spelen?" De kinderen denken even na. Dan zegt Hellen: "Anna mag wel met de pop spelen maar dan haar eigen spel want ik wil even alleen spelen." "Wat een goed idee van jou!" reageert de pedagogisch medewerker. "Wat vind jij daarvan Anna?" Anna denkt even na en zegt dan dat ze het goed vindt dan gaat zij de pop in bed leggen en kan Anna de andere pop een flesje geven."

1.3.3 INTERACTIE KINDEREN ONDERLING STIMULEREN

De pedagogisch medewerkers van kinderopvang de Tivoli stimuleren de kinderen in de sociale ontwikkeling, door hen met elkaar in contact te brengen en de onderlinge interacties te stimuleren. Hierin houden zij rekening met en sluiten aan op de verschillende leeftijden en leeftijdscategorieën, zoals deze omschreven zijn in paragraaf 2.3.1.

Begeleiden van interacties;

- De groepsruimte is een ruimte die echt van de groep is, dit is ook te zien aan hoe de groep eruit ziet. Zo kunnen er bijvoorbeeld foto's worden uitgeprint van gezamenlijke belevenissen zodat hierop teruggekomen kan worden.
- De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de groep zo ingericht is dat kinderen worden uitgenodigd tot samenspel, denk aan het maken van verschillende hoeken.
- De pedagogisch medewerkers stimuleren een positief groepsgevoel door samen activiteiten te ondernemen en door rituelen te laten ontstaan. De gezamenlijk start van de dag is hiervan een mooi voorbeeld. Het is een terugkerend ritueel, waarin alle kinderen worden verwelkomt, elk kind wordt erkent als onderdeel van de groep hoewel de activiteit als groep ondernomen wordt.
- De pedagogisch medewerker zorgt voor een goede introductie van nieuwe kinderen op de groep. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het afscheid van een kindje dat de groep zal verlaten.
- De pedagogisch medewerker verdeelt de aandacht tussen de kinderen evenwichtig.
- De pedagogisch medewerker is een voorbeeld voor de kinderen en toont dan ook voorbeeldgedrag in de omgang met anderen.
- Verschillen tussen kinderen worden gewaardeert. Bij kinderopvang de Tivoli krijgen kinderen alle ruimte om zich op hun eigen manier te ontwikkelen.
- Positieve interacties tussen kinderen die zich spontaan voordoen worden gezien en gewaardeerd. Deze waardering kan geuit worden door te benoemen wat er gezien is. *"Ik zie dat jij Bobby hebt geholpen met haar jas aantrekken. Wat fijn nu kunnen we allemaal naar buiten!"*
- De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen.
- De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen.
- De pedagogisch medewerkers creëert momenten waarin positieve interactie onderling worden gestimuleerd, door betrekken bij activiteiten en vrijspel momenten
- De pedagogisch medewerker ondersteunt de kinderen in communicatie naar elkaar door de emoties of meningen te benoemen en ondersteund positief bij een conflict.
- De pedagogisch medewerker richt de aandacht van de kinderen op elkaar. Daarnaast begeleidt ze kinderen bij het naar elkaar luisteren en nodigt ze kinderen uit om elkaar te helpen.
- In geval van een conflict neemt de pedagogisch medewerker een rol aan die op dat moment van haar verwacht wordt. Dit kan bijvoorbeeld de rol van objectieve bemiddelaar, proxesbegeleider of leider zijn.
- De pedagogisch medewerker onderneemt in een vroeg stadium actie bij pestgedrag door middel van:
  - Steun bieden aan het kind dat gepest wordt
  - Steun bieden aan het kind dat zelf pest
  - De middengroep betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem
  - Werken aan het tot stand brengen van een algemeen beleid van de school rond veiligheid en pesten waar de hele school bij betrokken is
  - Steun bieden aan de ouders

1.4 WAARDEN EN NORMEN

De wereld van kinderen wordt groter naarmate ze opgroeien; hun zelfstandigheid neemt toe. Ze gaan naar de opvang, school, naar de sportclub en de BSO en leren al jong een mening te vormen en mee te praten. Kortom, ze maken deel uit van onze samenleving, samen met u en met ons en met nog zo velen die zij in de loop van hun leven zullen ontmoeten, van wie ze leren en op wie ze reageren. Van jongs af en aan moeten ze de kans krijgen om zich de cultuur (waarden en normen) van onze samenleving eigen te maken. En omdat het kinderdagverblijf een bredere samenleving is dan het gezin, komen kinderen hier in aanraking met de diversiteit van onze samenleving. Door kennis van elkaars achtergrond kunnen kinderen zich makkelijker in elkaar verplaatsen. We helpen ze daarbij door hen te begeleiden in hun morele ontwikkeling en het leren van normen en waarden. Normen en waarden zijn grote woorden, maar het gaat daarbij vaak om wat we met elkaar eigenlijk heel vanzelfsprekend vinden. Iemand begroeten als je binnenkomt bijvoorbeeld of elkaar geen pijn doen, niet jokken en iets vriendelijk vragen, het uitgangspunt is de kinderen op speelse wijze kennis te laten maken met de algemeen aanvaardbare normen en waarden, omgangsregels en sociaal gewenst gedrag. Dat doen we allereerst vanuit ons eigen voorbeeldgedrag. We respecteren de autonomie van ieder kind. Dat betekent dat het kind zichzelf kan zijn en de ruimte krijgt voor eigen ideeën en wensen. We kiezen steeds voor een positieve benadering als de dingen anders gaan dan het kind gewend is of als het even niet wil lukken. Wat voor kinderen geldt, geldt ook voor de pedagogisch medewerkers. We realiseren ons dat wij ook onderling verschillen door onze eigen opvoeding en ervaringen, en delen die daarom met elkaar en met ouders/verzorgers. We respecteren verschillende opvoedingsstijlen en gewoonten van ouders/ verzorgers en wisselen die onderling uit. Daarbij zijn we ons steeds bewust van onze verantwoording als professionele opvoeder en blijft ons algemeen pedagogisch beleid uitgangspunt in de omgang met kinderen.

Bij kinderopvang de Tivoli vinden wij het onder andere belangrijk dat kinderen leren rekening met elkaar te houden en respectvol met elkaar en hun omgeving omgaan. Een aantal voorbeelden van onze groepsregels zijn dan ook:

- 🌀 Wij blijven met elkaar aan tafel zitten totdat iedereen klaar is, wij wachten op elkaar.
- 🌀 Wij lopen op de groep, buiten mogen wij rennen.
- 🌀 Binnen praten wij met een zachte stem.
- 🌀 Wij zijn lief voor elkaar, conflicten lossen wij op met woorden.
- 🌀 Wanneer wij samen spelen delen wij ook het speelgoed met elkaar.
- 🌀 Wij spelen voorzichtig met het speelgoed zodat het heel blijft.
- 🌀 Wij wassen onze handen voordat wij aan tafel gaan om te eten en na ieder toiletbezoek.

Feesten en rituelen

Een aantal gebeurtenissen zoals verjaardagen, afscheid, feestdagen verloopt op het dagverblijf volgens een vast ritueel. Door hier op een bepaalde manier mee om te gaan, leren kinderen wat het betekent om jarig te zijn. Aan vaste gewoontes kunnen kinderen zowel zekerheid als plezier ontleen. Ook het hanteren van een vaste dagindeling valt te beschouwen als een ritueel.

1.5 WAARNEMEN VAN DE ONTWIKKELING

1.5.1 OBSERVEREN EN OUDERGESPREKKEN

Observeren

Naast de dagelijkse zorg op de groepen voor de kinderen, houden pedagogisch medewerkers zich regelmatig bezig met de ontwikkeling van ieder kind. Door middel van vragenlijsten zullen de pedagogisch medewerkers kinderen volgen op ieder ontwikkelingsgebied. Dit gebeurt aan de hand van observaties. De vragenlijsten worden zorgvuldig gerapporteerd en toegevoegd aan het dossier wat voor ieder kind persoonlijk wordt bijgehouden. Op deze manier houden de pedagogisch medewerkers oog op hoe een kind zich ontwikkelt en kunnen deze gegevens overgedragen worden aan de volgende stamgroep of de basisschool mits de ouders/verzorgers hiervoor toestemming geven. Wanneer de ontwikkeling moeizamer verloopt, zullen zij dit terugkoppelen aan ouders.

Om de observaties en ontwikkeling in kaart te brengen, wordt gebruik gemaakt van het digitale kindvolgsysteem KIJK!. Wanneer een kind 10 maanden oud is, bij 1 jaar en bij 1 jaar en 10 maanden wordt er een observatie verslag van het kind gemaakt. Bij kinderen vanaf 2 jaar gebeurt dit één keer per jaar bij 2,6 jaar en op 3,2 jaar.

KIJK! is een online hulpmiddel waarmee pedagogisch medewerkers de kinderen van 0 tot 12 jaar kunnen observeren en de ontwikkeling kunnen vastleggen. Van ieder kind wordt een digitaal dossier aangemaakt. Ouders hebben de mogelijkheid om dit dossier ten alle tijden in te zien. Om de ontwikkeling van de kinderen verder te stimuleren, kunnen de pedagogisch medewerkers de KIJK observaties gebruiken om op speelse wijze de activiteiten af te stemmen op het ontwikkelingsgebied waarin het kind zich bevindt. Met behulp van het volgsysteem krijgen ouders en pedagogisch medewerkers een compleet beeld van de ontwikkeling van het kind.

Doelstellingen Kijk!:

- Het in kaart brengen van de algehele ontwikkeling van het kind.
- Het kunnen aanbieden van een afgestemd activiteiten aanbod.

Oudergesprekken

Aan de hand van de observatieformulieren wordt per kind per jaar een oudergesprek gevoerd kort na het observatieverslag van bij 2,6 jaar en 3,2 jaar. Ouders krijgen hierin ook de ruimte om hun zorgen te bespreken. Er is altijd de mogelijkheid meer gesprekken te voeren, als ouders hier behoefte aan hebben. Wanneer het kind vier jaar wordt, zullen pedagogisch medewerkers een evaluatieverslag opstellen aan de hand van de observaties van de afgelopen jaren. Dit verslag vormt de basis voor een eindgesprek met de ouders. Tijdens het gesprek wordt tevens met ouders afgestemd hoe kan worden ingespeeld op de wensen en behoeften van het kind, op de kinderopvang en thuis. Op deze wijze kunnen ontwikkelstappen en mogelijke achterstanden, worden gevolgd en indien nodig tijdig signaleerd.

Observeren BSO

De kinderen van de BSO worden gedurende de dag geobserveerd op de groep, bijvoorbeeld over het welbevinden van het kind en de ontwikkelingen die het kind doormaakt. De ouders worden iedere twee jaar uitgenodigd voor een oudergesprek, waarin de ontwikkelingen worden besproken. Deze gesprekken vinden plaats naar gelang de behoefte van de ouder, mochten ouders dit niet willen, dan is het niet verplicht. Mocht er vanuit ouder en/of de mentor behoefte zijn aan een extra oudergesprek dan dit altijd worden ingepland. De Kijk! Observatie methode wordt voor kinderen van de BSO alleen gebruikt bij kinderen waar meer zorg/aandacht voor nodig is. Tevens houden de pedagogisch medewerkers een goed contact met school om zo een zo duidelijk mogelijk beeld te hebben van hoe het met het kind gaat.

Halen en brengen

De ouders van peuters brengen hun kinderen om 8:15 uur en halen hun kinderen weer op om 12.15 uur. De kinderen van de VSO gaan om 8:15 zelfstandig naar school.

1.5.2 OVERDRACHT NAAR SCHOOL

Bij de overgang van de peutergroep naar de kleutergroep is er een overdrachtsgesprek met de pedagogisch medewerker, leerkracht van de kleutergroep en de ouders over de overgang en de start in de nieuwe groep. Ouders geven toestemming voor deze warme overdracht middels een toestemmingsformulier. Dit gesprek

gebeurt ook wederom aan de hand van KIIK!. Er wordt dan ook goed doorgesproken waar het kind behoefte aan heeft in zijn of haar ontwikkeling. Als kinderen dan blijvend de BSO bezoeken draagt de pedagogisch medewerker de kennis van het kind over aan de pedagogisch medewerker van de BSO met toestemming van de ouders. Deze wordt bij inschrijving door ouders verleent. Ook worden ouders ingelicht over de mentor. Overigens zijn de teams in principe zo ingedeeld dat er 1 pedagogisch medewerker van de peutergroep ook pedagogisch medewerker is op de bso, zodat we zeker weten dat de kinderen goed gekend zijn en ze geen hinder ervaren bij het overgaan naar een nieuwe groep. Dit kan dan zoveel mogelijk op natuurlijke wijze verlopen en daardoor borgen we de kennis over het kind beter.

1.5.3 OMGANG MET BIJZONDERHEDEN IN DE ONTWIKKELING

Ieder kind ontwikkelt zich op zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. In de meeste gevallen doorlopen kinderen de ontwikkeling zonder problemen of achterstanden. Echter kan het voorkomen dat een kind opvallend gedrag vertoont of achterblijft in zijn ontwikkeling. Doordat de pedagogisch medewerkers de kinderen nauwlettend volgen door middel van Kijk! en de kinderen daarnaast gedurende de dag observeren in de signalen die zij afgeven, kunnen eventuele bijzonderheden in de ontwikkeling tijdig worden gesignaleerd. Door de kindbesprekingen kan er tijdig actie worden ondernomen om het kind extra begeleiding en ondersteuning te bieden. Tijdige signalering maakt het mogelijk om advies en hulp in te schakelen, waardoor de nadelige gevolgen zo beperkt mogelijk blijven. Bij het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling ofwel gedrag, doorlopen de pedagogisch medewerkers de volgende stappen:

1. Signaleren van opvallend gedrag: de pedagogisch medewerkers van kinderopvang de Tivoli houden de kinderen gedurende de dag nauwlettend in de gaten, pikken signalen op en reageren hier op een passende wijze op. Daarnaast werken zij met het observatiesysteem van KIIK! Wanneer signalen ons zorgen laten maken, worden deze in kaart gebracht en besproken binnen de kindbespreking. Indien de zorgen blijven dan worden de zorgen laagdrempelig gedeeld met de ouders. Ouders krijgen zo de kans om mee te denken en eventueel een verklaring te geven voor bepaalde opvallende signalen die het kind af geeft. Wanneer er geen verklaring is voor het opvallende gedrag van het kind, blijft de pedagogisch medewerker het kind volgen in zijn of haar ontwikkeling.
2. Observaties doornemen en nogmaals observeren: wanneer niet duidelijk is wat de aanleiding is van het gedrag ofwel ontwikkeling van het kind, worden allereerst de eerder samengestelde observaties aan de hand van het Kijk! observatie instrument doorgenomen. Wanneer blijkt dat hier onvoldoende in naar voren komt wat de aanleiding is van het gedrag ofwel ontwikkeling van het kind, kan de pedagogisch medewerker besluiten om nogmaals te observeren. Er kan dan gebruik gemaakt worden van ongestructureerd observeren, waarin het gedrag van het kind en de signalen die het afgeeft objectief worden beschreven. Deze observatie zal vervolgens besproken worden binnen een kindbespreking, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de betrokkenen. Hierbij zal de ib-er tevens aanwezig zijn voor extra begeleiding van de pedagogisch medewerker. Gezamenlijk stellen zij extra ontwikkelingsactiviteiten binnen een plan van aanpak op om het kind extra te stimuleren. De ouders zullen worden geïnformeerd over het plan van aanpak om het kind extra stimulans te geven in ontwikkeling en/of gedrag.
3. Extra ondersteuning door externe deskundige van de ib-er: Deze observatie zal vervolgens besproken worden binnen een kindbespreking, waarin de kind ontwikkeling met daarin opvallende gedragingen en signalen besproken worden met de betrokkenen. Hierbij zal de ib-er tevens aanwezig zijn voor extra begeleiding van de pedagogisch medewerker. Gezamenlijk stellen zij extra ontwikkelingsactiviteiten binnen een plan van aanpak op om het kind extra te stimuleren. De ouders zullen worden geïnformeerd over het plan van aanpak om het kind extra stimulans te geven in ontwikkeling en/of gedrag.
4. Externe hulp binnen de organisatie Soms is gerichte inzet door de pedagogisch medewerker met ondersteuning door de ib-er, ve-coach of pedagogisch coach niet voldoende en blijkt dat het nodig is om externe hulp in te schakelen. De ib-er zal dit traject samen met de ouders doorlopen. Zij zal schakelen met externe partijen om de gewenste zorg voor het kind (zo nabij mogelijk) te realiseren. De ouders worden hierin betrokken doormiddel van

oudergesprekken. Daarnaast houden de pedagogisch medewerkers op de groep de ontwikkeling en / of gedrag van het kind blijvend in de gaten en blijven zij inzetten op ontwikkelingsgerichte activiteiten die in stap 2 zijn opgesteld.

5. Verwijzen naar een andere instantie: mocht het plan van aanpak en de externe hulp binnen de organisatie niet het gewenste effect hebben, dan kan ervoor gekozen worden om (in overleg met de ouders) externe hulp in te schakelen buiten de organisatie zoals een logopedist of kinderfysio. Opschalen naar dit niveau willen wij daar waar mogelijk is voorkomen, omdat het doel is zo inclusief mogelijk te werken. In sommige gevallen blijkt echter dat meer hulp benodigd is. De ouders zullen samen met de ib-er op zoek gaan naar passende hulp en instantie ten einde doel het kind zo goed mogelijk te begeleiden.

Bij een vermoeden van kindermishandeling, hanteren wij de stappen van de meldcode. Daarnaast kunnen ouders doorverwezen worden naar professionele hulp, waarna de hulpvraag in het thuisfront afspeelt.

Wanneer pedagogisch medewerkers dit stappenplan doorlopen, stellen zij de leidinggevende en de pedagogisch coach hiervan op de hoogte, in een later traject wordt ook de ib-er steeds nauwer betrokken. Zo kunnen zij het verloop van het doorlopen van het stappenplan volgen en monitoren en waar nodig ondersteuning bieden in bijvoorbeeld het observeren van het betreffende kind, het laagdrempelig bespreken van de signalen met de ouders, het voeren van het oudergesprek, het opstellen van een plan van aanpak en het inschakelen van of doorverwijzen naar professionele hulp.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Daarnaast zijn er meerdere pedagogisch coaches werkzaam binnen kinderopvang de Tivoli één keer per jaar organiseert zij een intervisie, waarbij opvoedkundige en pedagogisch vragen met betrekking tot opvallend gedrag, ontwikkelingsproblematiek en andere pedagogische vraagstukken met betrekking tot de begeleiding kunnen worden gesteld. Gedurende deze intervisie wordt er tevens gekeken naar alle kinderen met opvallend gedrag. Gedurende het jaar komt de pedagogisch coach bijna maandelijks langs en hebben de pedagogisch medewerkers de mogelijkheid om vragen te stellen en krijgen zij indien nodig extra begeleiding.

HOOFDSTUK 2: TIVOLI, LOCATIE DE WERELDBOOM INFORMATIE VOOR OUDER EN KIND

2.1 STAMGROEPEN

2.1.1 STAMGROEP

Locatie Wereldboom heeft vier stamgroepen: een Peutergroep van 2-4 jaar, 2 BSO groepen van 4-13 jaar en een Combinatiegroep van 2-13 jaar. De peutergroep van de Wereldboom is open van 8.15 tot 12.15 uur. De kinderen van de peutergroep die in de middag vanaf 12.15 uur opvang nodig hebben, worden vanaf dat moment opgevangen op locatie Nobel. Dit is opgenomen in het plaatsingscontract van deze kinderen.

De BSO van de Wereldboom is geopend op maandag, dinsdag, donderdag. Op woensdag-en vrijdagmiddag worden de kinderen van de BSO opgevangen op locatie Nobel. Dit is opgenomen in het plaatsingscontract van deze kinderen.

De Combinatiegroep* is alleen geopend in de ochtend van 07.00-08.15.

Gedurende vakanties worden zowel de kinderen van de peutergroep als van de BSO opgevangen op locatie Nobel. De kinderen van de BSO worden ook op locatie Nobel opgevangen gedurende studiedagen van de school.

Groep:	Leeftijd kinderen	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten	Bijzonderheden
Peutergroep A	2-4	16	2	Gedurende 40 weken <ul style="list-style-type: none"> - Ma t/m vr 8.15-12.15 VVE Peutergroep. - KDV in de middag na 12.15 naar Nobel--> hiervoor hebben deze kinderen een contract bij Nobel. - In schoolvakanties worden deze kinderen opgevangen op locatie Nobel; dit is opgenomen in plaatsingsovereenkomst.
Basisgroep 1 BSO	4-13	22	2	Gedurende schoolweken; <ul style="list-style-type: none"> - Op ma, di, don vanaf 14:45- 19:00 - op woensdagen en vrijdagen worden deze kinderen opgevangen op locatie Nobel. Kinderen hebben hier voor een contract bij Nobel. - Gedurende vakanties en studiedagen worden deze kinderen opgevangen op locatie Nobel; dit is opgenomen in plaatsingsovereenkomst.
Basisgroep 2 BSO	4-13	11	1	Gedurende schoolweken; <ul style="list-style-type: none"> - Basisgroep 2 is geopend op voldoende aanvraag van kinderen met flexcontracten - Op ma, di, don vanaf 14.45 -17.15 - Op maandagen en donderdagen wordt er gesport bij de naastgelegen sportclub waar ouders hun kinderen daar kunnen ophalen om 17.00 - Gedurende vakanties en studiedagen worden deze kinderen opgevangen op locatie Nobel; dit is opgenomen in plaatsingsovereenkomst.
Combinatiegroep	2 – 13 jaar	16	2	Gedurende 40 weken <ul style="list-style-type: none"> - Ma t/m vr 07:00-08:15 uur

*Toelichting combinatiegroep:

Wij bij Tivoli, locatie de Wereldboom, hebben gekozen om kinderen van 2 tot 13 jaar in één groep op te vangen. Dit noemen we een combinatiegroep, zoals de wet voorschrijft. Soms zijn alleen kinderen van 2 tot 4 jaar in de groep, en andere momenten zijn er ook kinderen van 4 tot 13 jaar. Maar dit gebeurt altijd op vaste momenten, zodat alle kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers weten wat er gaat gebeuren. Dit noemen we 'de samenstelling heeft een structureel karakter'.

We hebben een vaste groep kinderen en pedagogisch medewerkers, een eigen vaste groepsruimte en de groep is passend ingericht, zodat alle kinderen van alle leeftijden zich er thuis voelen.

	Vaste momenten aanwezig	Maximaal aantal kindplaatsen
Kinderen van 2 tot 4 jaar	Dagelijks van 7.00 – 8.15 uur	16*
Kinderen van 4 tot 13 jaar	Dagelijks van 7.00 – 8.15 uur	16*

*In de combinatiegroep streven we naar een maximum van 16 gelijktijdig aanwezige kinderen. Hierbij hanteren we de richtlijnen van de Wet Kinderopvang als leidraad. De groep kan dus bestaan uit maximaal 16 kinderen in de leeftijdscategorie 2 tot 4 jaar, of 16 kinderen in de leeftijdscategorie 4 tot 13 jaar, of maximaal 16 kinderen in de leeftijdscategorie 2 tot 13 jaar. We maken gebruik van het rekeninstrument 1ratio.nl om deze aantallen te bepalen.

In de groep mogen maximaal 16 kinderen tegelijkertijd worden opgevangen. De beroepskracht-kindratio wordt berekend via www.1ratio.nl.

Extra informatie:

Op de momenten dat er kinderen van 2-13 jaar opgevangen worden op de groep (dit geldt bij de Wereldboom tussen 07.00 en 8.15) geldt hiervoor de regel dat de beroepskracht-kindratio wordt bepaald aan de hand van een tabel. Hierbij worden alle kinderen die op de basisschool zitten beschouwd als een kind van 3 tot 4 jaar.

Tabel 1. Berekening van het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten en de maximale groepsgrootte bij groepen in de dagopvang en het peuterspeelzaalwerk

	Leeftijd kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen	Minimaal aantal beroepskrachten	Maximaal aantal kinderen
Groepen alle kinderen één leeftijd	0 tot 1	1	3	2	6	3	9	4	12
	1 tot 2	1	5	2	10	3	15	4	16
	2 tot 3	1	8	2	16	----	----	----	----
	3 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----
	0 tot 2	1	4	2	8	3	14 ¹	4	16 ¹
Gemengde leeftijdsgroepen	0 tot 3	1	5	2	10	3	13 ¹ /14 ⁴ / 15 ²	4	16 ¹
	0 tot 4	1	5	2	12	3	14 ¹ /15 ³ / 16 ²	4	16 ¹
	1 tot 3	1	6	2	11	3	16	----	----
	1 tot 4	1	7	2	13	3	16	----	----
	2 tot 4	1	8	2	16	----	----	----	----

¹ Waarvan maximaal acht kinderen van 0 tot 1 jaar.

² Waarvan maximaal drie kinderen van 0 tot 1 jaar.

³ Waarvan maximaal vijf kinderen van 0 tot 1 jaar.

⁴ Waarvan maximaal vier kinderen van 0 tot 1 jaar.

Een voorbeeld:

Er zijn 3 kinderen van 2 jaar, 2 kinderen van 3 jaar en 6 kinderen van 4 tot 13 jaar die naar de basisschool gaan. Volgens de tabel worden 8 kinderen gezien als kinderen van 3 jaar. Om aan de vereiste beroepskracht-kindratio te voldoen, zijn er 2 beroepskrachten nodig.

Wij mogen de combinatiegroep hebben omdat alle kinderen op één adres worden opgevangen en één houder hebben. Alle pedagogisch medewerkers die wij inzetten op de combinatiegroep hebben de opleiding gevolgd die kwalificeert voor kinderdagopvang.

2.1.2 VERLATEN VAN DE STAMGROEP

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteit. Bij Tivoli, locatie de Wereldboom erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Activiteiten: de kinderen van peutergroep A maken soms gebruik van stamgroepruimte B om een (ontwikkelingsstimulerende) activiteit te doen. Het kan zijn dat er kleine groepjes gemaakt worden en dat de kinderen van 3 jaar en ouder met elkaar een activiteit doen in groepsruimte B, zodat zij extra worden uitgedaagd in hun ontwikkeling. Het kan ook voorkomen dat de peuters en kleuters een gezamenlijke activiteit ondernemen in de ochtend. (zie beschrijving bij activiteiten; peuter-kleuteratelier) De oudste peuters gaan op dinsdag en vrijdag dan met een pedagogisch medewerker naar de kleuterklas (tussen 9:00 en 10:30 uur)
Kinderen van de BSO kunnen na schooltijd aansluiten bij een activiteit in hun eigen groepsruimte, in de andere BSO stamgroepruimte of bij de sportlocatie (zie punt 2). Ook kan het voorkomen dat er gezamenlijk activiteiten worden georganiseerd met locatie Nobel, zoals het meedoen aan de beweegactiviteit daar die door een speciaal beweegbureau wordt georganiseerd. De Pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat zij de kinderen rouleren die hieraan deelnemen zodat alle kinderen mogelijkheid krijgen om mee te doen.
2. Externe sportlocatie: op maandagen en donderdagen gaan we met de kinderen van de BSO naar de naastgelegen sportclub. Hier sporten wij zowel in de overdekte sporthal als in de buitenlucht op de sportvelden. Als de weersomstandigheden het toelaten sporten we buiten van de meivakantie tot aan de herfstvakantie. Na de herfstvakantie sporten we binnen tot aan de meivakantie. Is het te warm buiten of te nat, dan hebben we ook in de zomermaanden mogelijkheid om binnen te sporten. Op de sportlocatie wordt in de middag nog een cracker gegeten, dit gebeurt met de eigen pedagogisch medewerker en is onderdeel van de activiteit.
3. Tijdens buitenspelen: Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. Locatie de Wereldboom beschikt over een eigen buitenspeelruimte die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.
4. Uitstapjes: Om de wereld in het echt te ontdekken is het goed om ook uitstapjes te ondernemen. Dit kunnen wandelingen zijn in de buurt en met zijn alle naar de supermarkt voor een boodschap tot een uitstapje naar een kinderboerderij of een park. Een vooropstaand feit is dat uitstapje ten alle tijden veilig moeten plaatsvinden. Zo wordt er ten alle tijden voldaan aan het BKR en worden de werkafspraken die zijn gemaakt omtrent uitstapjes strikt gevolgd om ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen.
5. Spelen op de BSO: Soms kan het spelen in kleinere groepen een grote toegevoegde waarde hebben voor de ontwikkeling van de kinderen. Op de ochtenden dat de BSO-kinderen nog niet aanwezig zijn op de groep heeft het kinderdagverblijf deze ruimte geheel tot zijn beschikking. De pedagogisch medewerker kan met een aantal kinderen in deze ruimte een gerichte activiteit uitvoeren ter bevordering van de ontwikkeling van de kinderen. Daarnaast maken kinderen van bijna vier jaar kennis met de BSO-ruimte waar zij wellicht heen zullen gaan als zij vier jaar worden.
6. Tijdens het open deuren beleid: Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen. Zo kan een peuter even op bezoek bij zijn grote broer of zus op de BSO. Ook kunnen de BSO-kinderen een kijkje komen nemen na een lange dag op school bij hun jongere broertje of zusje, maar bestaat er ook de mogelijkheid voor de peuter die bijna vier is om de uitdaging en het speelmateriaal van de BSO te ontdekken.

Aan het open deuren beleid zijn wel enkele regels verbonden, namelijk:

Tijdens open deuren beleid:

Bij Tivoli, locatie De Wereldboom wordt per dag gekeken of er open deuren beleid wordt aangeboden. Afhankelijk van het activiteitenprogramma maar ook de groepssamenstelling zullen de pedagogisch medewerkers in overleg het open deuren beleid aanbieden. Het open deuren beleid kan worden aangeboden tijdens vrij spel momenten. Een belangrijk uitgangspunt is dat kinderen ten alle tijden op de eigen groep eten, voor de BSO is er een open deuren moment mogelijk tussen 15.00 uur en 17.00 uur.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de eigen stamgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de stamgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele stamgroep.

Ruimte waar kinderen zouden kunnen spelen bij het open deuren beleid:

De kinderen kunnen tijdens het open deuren beleid, afhankelijk van de dag en de mogelijkheden, spelen op de buitenschoolse opvang groepen, de peutergroep, op het peuterplein, in de patio, of buiten in de buitenspeelruimte.

Emotionele veiligheid waarborgen tijdens het open deuren beleid:

Tijdens het open deuren beleid is het van belang om het welzijn van alle kinderen in de gaten te houden. Alle kinderen, ook de kinderen die op de eigen groep blijven spelen, dienen zich prettig te voelen bij het open deuren beleid. Zoals hierboven al beschreven staat kiest de pedagogisch medewerker heel bewust om het open deuren beleid wel of niet aan te bieden. Een overweging om het open deuren beleid niet aan te bieden is bijvoorbeeld als er wenkinderen zijn, die de overgang van thuis naar de opvang erg lastig vinden. Indien het open deuren beleid wordt aangeboden maar de pedagogisch medewerker opmerkt dat de emotionele veiligheid van kinderen hierdoor minder gewaarborgd kan worden zal zij het open deuren beleid in overleg met de pedagogisch medewerkers en de kinderen vroegtijdig afbreken. Daarnaast wordt tijdens het open deuren beleid speelmateriaal aangeboden dat voor alle aanwezige kinderen op de groep veilig is.

2.1.3 SAMENVOEGEN

Bij Tivoli, locatie de Wereldboom kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Structureel samenvoegen bij Tivoli, locatie de Wereldboom:

Bij Tivoli, locatie de Wereldboom wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

1. Kinderen van KDV groep A worden in de middag na 12.15 opgevangen op locatie Nobel. Dit is opgenomen in het plaatsingscontract.
2. Kinderen van de BSO van locatie Wereldboom, worden op woensdag en vrijdag tijdens schoolweken en gedurende studiedagen/vakanties opgevangen op locatie Nobel, dit is tevens opgenomen in het plaatsingscontract.

Uiteraard wordt met het samenvoegen rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

2.2 DAGINDELING

2.2.1 DAGINDELING

Peutergroep ma-vr

8.15-12.15 peutergroep VVE

8.15-9.00 binnenkomst vrijspel

9.00-9.30 kring

9.30-10.00 activiteiten ontwikkelaanbod themas /vrij spel

10.00-10.30 fruit eten toilet ronde

10.30-11.00 activiteiten ontwikkelaanbod themas of extra aanbod /vrij spel

11.00-11.15 opruimen

11.15-11.30 voorlezen
11.30-12.15 buitenspelen en evt ophalen
12.15-13.00 de kinderen die de middag nog blijven vertrekken naar Nobel voor dagopvang

BSO ma,di,do

14.45-17.15

- binnenkomst jassen en tassen ophangen
- welkom door pedagogisch medewerker
- vrij spel (open-deuren tussen de 2 BSO-groepen)
- als iedereen binnen is dan eten we samen fruit en drinken we water en of thee. We overleggen wat de kinderen willen gaan doen. Vrij of begeleid spel of activiteit afhankelijk van de keuze van de kinderen. Op maandag en donderdag is er sport club. De kinderen die hiervoor zijn opgegeven gaan na het eetmoment naar de sportclub met een pedagogisch medewerker. Op dinsdag kunnen de kinderen met een pedagogisch medewerker naar locatie Nobel voor een beweegactiviteit op deze locatie, georganiseerd door het beweegbureau.

17.00 Snackmoment

17.00-19.00 Kinderen worden opgehaald (17.00 voor de kinderen van BSO 2) – het ophaal moment kan ook eerder zijn dit is afhankelijk van de reservering

Combinatiegroep ma-vr

7.00-8.15 binnenkomst, vrij spel, sommige kinderen ontbijten nog bij de opvang

8.15 de 4+ kinderen gaan zelfstandig naar hun klas (de school bevindt zich in hetzelfde gebouw), de kinderen van 2-4 jaar verplaatsen naar de VVE groep

2.3 EXTRA DAGEN

2.3.1 EXTRA UREN

Bij Tivoli, locatie de Wereldboom is het mogelijk om extra uren af te nemen. Extra uren dienen zo vroeg mogelijk maar in ieder geval 102 dagen van te voren te worden aangevraagd via het reserveringssysteem of mondeling bij de groep of leidinggevende. Als de aanvraag termijn korter is gebeurd dit vaak mondeling. De leidinggevende of pedagogisch medewerker zal kijken of het kind extra kan komen op deze dag. Het kind kan extra komen indien:

- Er plek is op de eigen stam groep of er plek is op een andere stamgroep, voor de opvang op een andere stamgroep gedurende een extra uren dienen ouders een schriftelijk toestemmingformulier te tekenen. Hierbij worden de volgende richtlijnen aangehouden:
  - a. De maximaal aantal toegestane kinderen van de stamgroep niet wordt overschreden
  - b. De BKR niet wordt overschreden
  - c. Er geen extra beroepskracht ingezet hoeft te worden

De extra uren zullen in de daaropvolgende maand in rekening worden gebracht.

2.4 OPENINGSTIJDEN EN SLUITINGSDAGEN

Kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom biedt kinderopvang voor kinderen van 2 tot 13 jaar. Wij zijn geopend van 7.00 -12:15 voor het KDV en voor de BSO van 7.00-8:15 uur en vanaf 14:45-19:00 uur op ma-di-do en op woensdag/vrijdag van 7.00-8:15 uur.

Tivoli, locatie de Wereldboom is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2025, 2030 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 10 mei 2024
- 1ste en 2de Pinksterdag
- 23 tm 27 december

2.5 OUDERCOMMISSIE

OUDERCOMMISSIE

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang Naam kinderopvang uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

2.6 KLACHTEN

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom

Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die Tivoli, locatie de Wereldboom nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. Tivoli, locatie de Wereldboom neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

Tivoli, locatie de Wereldboom onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.

- **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

HOOFDSTUK 3: WET KINDEROPVANG

3.1 DRIE UURS REGELING

Op de locatie De Wereldboom wordt momenteel geen gebruik gemaakt van de 3 uren regeling.

3.2 INZET STAGIAIRES EN VRIJWILLIGERS

3.2.1 STAGIAIRES:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren niveau 3 & 4

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar niveua 3 & 4

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per “soort” stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BOL- stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er tevens BOL-studenten stagelopen bij Tivoli, locatie de Wereldboom. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor het welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er te allen tijde een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarden:
  - Een bol student mag alleen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
  - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes.
  - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar.
  - De bol student kan alleen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO).
- **BBL-stagiaires en derde leerweg studenten:** een BBL stagiaire of derde leerweg student volgt een werken-en leren opleiding. Een Derde-Leerweg opleiding kent geen vaste uren zoals een BBL of BOL stage, hierdoor is het dus flexibel en zeer geschikt voor mensen met andere bezigheden (baan, gezin). Derde-leerweg opleidingen vallen net als andere mbo-opleidingen onder de Wet Educatie beroepsonderwijs en voldoet dus aan dezelfde strenge kwaliteitseisen. Bij deze vormen van opleidingen mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%.
De BBL of derde leerweg student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom, indien zij formatief wordt ingezet. BBL studenten of derde leerweg studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire of derde leerweg student formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Binnen Tivoli, locatie De Wereldboom, wordt een BBL die deels formatief wordt ingezet op de volgende wijze ingezet: de formatieve inzetbaarheid wordt op basis van uren berekend. Bijvoorbeeld: een BBL'er mag bij een contract van 20 uur, bij 25% inzetbaarheid, 5 uren per week worden ingezet.

Een BBL voert de volgende taken uit:

Alle leerjaren en inzetpercentage

- het ophalen van kinderen
- Activiteiten aanbieden
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van verzorgingsmomenten zoals, verschonen , toiletbegeleiding , flesje geven
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage boven de 50%

- Aanbieden van een workshop reeks of activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken en kinderen observeren
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag
- Oudergesprekken en kinderen observeren
- Het opstellen van een handelingsplan m.b.t. een kind

Laatste leerjaar of bij inzetbaarheidspercentage van 100%

- De BBL-stagiaire functioneert als volledig pedagogisch medewerker en voert tevens gelijkwaardige taken uit. Indien noodzakelijk worden taken begeleid en ondersteund door collega's. De BBL'er zal echter niet als vast gezicht worden aangewezen. Daarnaast voert zij mentortaken alleen uit met controle van een collega.

Wij dragen ervoor zorg dat er niet meer dan 50% van de personele bezetting uit stagiaires bestaan gedurende de dag.

Bij kinderopvang Tivoli, locatie de Wereldboom houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in de cao-kinderopvang met betrekking tot derde leerweg studenten en BBL-stagiaires:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			

Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%	ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaire gesproken, waar de stagiaire nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wil groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Er wordt gebruik gemaakt van 2 vaste vrijwilligers. Er is op 3 dagen een vrijwilligster die ondersteuning biedt op de groep. De taken van de vrijwilligers zijn; ondersteunende werkzaamheden voor de pedagogisch medewerker zoals schoonmaken, fruit maken, kinderen helpen aankleden, persoonlijke hygiëne zoals handen wassen, neus poetsen, op aanwijzing van de pedagogisch medewerkers: voorbereiden van knutselwerk, assisteren bij activiteit zoals bijvoorbeeld helpen met knippen, mee spelen met de kinderen, assisteren in de kring door voorbeeld de pedagogisch medewerker te volgen, voorbeeld gedrag dat de pedagogisch medewerker laat zien ook laten zien op de groep.

3.3 PERSONEEL EN ONDERSTEUNING ANDERE VOLWASSENEN

3.3.1 PEDAGOGISCH MEDEWERKERS

Alle pedagogisch medewerkers beschikken over een diploma conform kinderopvang of zijn stagiaires die formatief worden ingezet volgens de wet en regelgeving. De pedagogisch medewerkers zijn gekoppeld in het personen register kinderopvang en worden daardoor continue gescreend.

3.3.2 EXTERNE ADVISEUR

Tivoli, locatie de Wereldboom werkt samen met een externe adviseur om de kwaliteit van het kinderdagverblijf te waarborgen, maar tevens ook te verbeteren daar waar nodig. De externe adviseur is samen met de leidinggevende verantwoordelijk voor het opstellen van het beleid en de implementatie daarvan. De externe adviseur adviseert, ondersteunt en begeleidt de leidinggevende daar waar nodig is. Als laatste biedt de externe adviseur eventuele bijscholing, workshop en studiedagen aan.

3.3.3 PEDAGOGISCH BELEIDSMEDEWERKER EN COACH

Tivoli, locatie de Wereldboom acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch beleidsmedewerker en coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan.

Beide eigenaren van Kinderopvang Tivoli zijn opgeleid tot pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach zij coachen de pedagogisch medewerkers bij de invulling van hun werk op het gebied van samenwerken en vormen beleid in samenspraak met het team. Daarnaast zijn er 3 pedagogisch coaches die de pedagogisch medewerkers coachen op werk en pedagogisch handelen. Er wordt ook gebruik gemaakt van externe kennis en vaardigheden door het inzetten van een externe coach & orthopedagoog vanuit Bazalt (pedagogisch en didactisch handelen) en vanuit RDH (persoonlijke ontwikkeling, samenwerken optimaliseren).

Iedere pedagogisch medewerker wordt jaarlijks gecoacht. Voor een fulltimer wordt minimaal 10 uur coaching per jaar berekend. De verdeling van het totaal aantal uren over de medewerkers is maatwerk. Daarnaast houdt de pedagogisch beleidsmedewerker zich ook bezig met de ontwikkeling van pedagogisch beleid. Per kindercentrum wordt minimaal 50 uur per jaar berekend voor beleidsontwikkeling. De verdeling van het totaal aantal uren over de kindercentra is maatwerk.

Pedagogisch coachuren

Op basis van het huidige aantal FTE en het aantal kindcentra (6 lrk nummers x 50 uur per lrk), is de totale inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker 460 uur op jaarbasis: 300 uur per jaar voor het ontwikkelen van pedagogisch beleid plus 160 uur per jaar voor de pedagogisch coaching. Op basis van de coachbehoefte, ingegeven vanuit de coaching behoefte van de medewerker en ingegeven vanuit de organisatiebehoefte (beleidsontwikkeling) is een urenverdeling tot stand gekomen per locatie. Elke pedagogisch medewerker ontvangt coaching. Alle medewerkers ontvangen coaching.

Coach en beleidsuren gepland voor 2024				
Beleidsuren	Aantal LRK	Per LKR	Totaal uren	Verdeling per locatie
Aantal lkr nummers	6	50	300	100 De Tivoli Tivoliweg 88
				100 De Tivoli-Wereldboom sportlaan 18
				100 De Tivoli-Nobelhorst sportlaan 30
Totaal aantal uren				300
Pedagogische coaching	Aantal FTE	vaste 10 uur per ft	Totaal uren	Verdeling per locatie
Pedagogisch mw	16	10	160	60 De Tivoli Tivoliweg 88
				20 De Tivoli-Wereldboom sportlaan 18
				80 De Tivoli-Nobelhorst sportlaan 30
Totaal aantal uren				160
Totaal aantal uren				460
Planning 2024				
Verdeling per locatie en per teamlid		Inhoud coaching		
Tivolihuis minimaal	50	Pedagogisch educatieve beeldcoaching		
YH	10	Interactievaardigheden		
CB	10	Vragen vanuit individueel ontwikkelplan		
MdH	8	Ontwikkeling op babyspecialistisch werken		
MdK	6	Ontwikkeling DNA de Tivoli		
LH	10	Betrokkenheid als leidraad		
FL	10	Spelen		
MS	6			
AP	10			
Totaal	60			
Wereldboom minimaal	20	Inhoud coaching		
AP	5	Pedagogisch educatieve beeldcoaching		
IB	10	Interactievaardigheden		
CL	5	Vragen vanuit individueel ontwikkelplan		
Totaal	20	Ontwikkeling DNA de Tivoli		
		Spelen en emoties		
		Betrokkenheid als leidraad		
Nobel minimaal	80	Inhoud coaching		
TM	10	Pedagogisch educatieve beeldcoaching		
IA	6	Interactievaardigheden		
JK	10	Vragen vanuit individueel ontwikkelplan		
NY	10	Ontwikkeling DNA de Tivoli		
LM	6	Spelen en emoties		
EF	8	Betrokkenheid als leidraad		
JK	8			
IB	8			
SH	8			
DB	2			
MM	2			
CdR	2			
Totaal	80			

PEDAGOGISCH COACH:

Invulling van de rol

Het onderliggende kwaliteitsmodel is het model van pedagogische kwaliteit in de kinderopvang van Riksen-Walraven. Er zijn 5 thema's die in beeld worden gebracht hoe staat het met de Emotionele veiligheid, Persoonlijke competentie, Sociale competentie, Overdracht van normen en waarden en Kwaliteit van de leefomgeving.

Praktische invulling van de coaching.

Afhankelijk van de coachvraag worden de coachingsuren ingezet. Dit krijgt in de praktijk als volgt vorm:

- Coaching op de groep tijdens het werk (voorbeeldrol, tips, uitleggen, spiegelen)
- Coaching op de groep vanuit een observerende rol en een nagesprek
- Intervisie tijdens werkoverleg per locatie
- Individueel coachingsgesprek
- Inzet teamcoaching in combinatie met individuele coaching als dan niet door externe coach
- Observaties op de groep (pedagogisch en educatief handelen)
- Pedagogisch educatieve beeldcoaching

Praktische invulling van het beleidsontwikkeling

Door de eigenaren wordt gefocused op enerzijds kennisvergroting en anderzijds implementatie door ontwikkeling van vaardigheden van het personeel middels coaching en training en het inrichten van activiteiten en werkprocessen in lijn met het beleid. De input voor beleid komt van:

- pedagogisch kader voor kinderopvang & het pedagogisch curriculum (BKK)
- 4 pedagogische doelen
- ontwikkeling van het jonge kind - Sieneke Goorhuis
- Vve beleid – focus op de kracht van spelend leren – visie Annerieke Boland
- Versterken en professionaliseren van samenwerken in het team
- gezonde kinderopvang
- spelen – spelontwikkeling
- emoties van jonge kinderen
- DNA van De Tivoli
- babyspecialistisch werken / pikler

Om de vaardigheden die we hebben geleerd te borgen als pedagogisch coaches en verder te ontwikkelen na het opleidingstraject, volgen we met een ontwikkeltraject onze opgeleide pedagogische coaches van de Tivoli met een ervaren coach.

Daarnaast lezen we vakliteratuur om ons te voeden met ontwikkelingen, werken we regionaal samen met andere organisaties om sector breed te overleggen en elkaar op de hoogte te houden of onderwerpen zoals VVE coach samen uit te werken en bezoeken we congressen, volgen webinars onze kennis te vergroten.

Meer informatie over de inzet van de pedagogisch coach en beleidsmedewerker kunt u vinden in ons coachoverzicht.

VE- COACH:

Op de VE-groep draagt de VE coach zorg voor coaching aan de pedagogisch medewerkers op het gebied van VE. Het aantal uren wordt berekend op basis van het aantal aanwezige doelgroepkinderen op de groep tussen de 2,5 en 4 jaar, per 1 januari van het kalenderjaar. De berekening is als volgt; aantal doelgroepkinderen x10 uur (per jaar). Voor het jaar 2024 dient voor kinderopvang de Tivoli voor de locatie Wereldboom minimaal 50 uur VE coaching te worden ingezet. De berekening van de van de VE coach uren per locatie ziet u hieronder. De Tivoli zet plus 45 uur in boven het minimum t.b.v. het waarborgen van de VE kwaliteit.

De VE coach, coacht onder andere op het bewaken van de kwaliteit van het ontwikkelingsgericht werken, het vertalen van observaties naar concreet haalbare doelen, het vergroten van didactische vaardigheden en educatief-pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers en de uitvoering van het VE-programma, verder zorgt zij voor een versterking van de ouderbetrokkenheid en is zij een schakel tussen het gemeentelijk beleid, het beleid van de kinderopvangorganisatie en de uitvoering van het VE-beleid op de werkvloer. De coachplanning van de VE-coach wordt jaarlijks vastgelegd en is in te zien op de locatie. Door haar coaching draagt zij zorg voor het verbeteren en continueren van de kwaliteit van de VE-groepen.

Berekening HBO VE 2,5-4 jarigen per 1 jan 2024	Doelgroep	minimum uren VVE	Inzet VVE De Tivoli
Tivoli-Wereldboom	5	50	95

Inhoud taken :

De HBO VE coach heeft als belangrijkste **taken**:

- Vertaling van het gemeentelijk- en organisatiebeleid naar **handelingsadviezen** aan de pm'ers
- **coaching van de pm'ers, gericht op kwaliteitsverhoging aanbod voorschoolse educatie** De pedagogisch beleidsmedewerker coacht de pm'ers door te observeren en coachende gesprekken te voeren met pm'ers individueel of als team. De medewerker zorgt voor een versterking van ouderbetrokkenheid, verbetering van het educatief-pedagogisch handelen en draagt in grote mate bij aan de kwaliteitsontwikkeling van voorschoolse educatie op de werkvloer.
- **Taken :**
  - versterken van het aanbod/klimaat op de locatie, gericht op 'normaliseren'.
  - ontwikkelen en implementeren van het ve-beleid
  - zorgen voor een versterking van ouderbetrokkenheid
  - bijdragen aan de kwaliteitsontwikkeling van voorschoolse educatie op de werkvloer door het uitvoeren van zelfevaluatie kwaliteit/ kwaliteitsonderzoeken
  - verantwoordelijk voor jaarlijkse objectieve evaluatie over het aanbod, het pedagogisch-educatief handelen, de ouderbetrokkenheid, het zicht op ontwikkeling en de ontwikkelingsresultaten van peuters (kwaliteitsgebieden)
  - organiseren van de doorgaande lijn (en de warme overdracht), de samenwerking met de basisscholen
  - reflecteren hoe pm'ers doelgericht kunnen werken
  - pedagogisch beleid vertalen naar handelingsadviezen aan de pm'ers op de werkvloer
  - coaching en intervisie bieden aan de pm'ers
  - coaching on the job: tijdens het werken met kinderen vervuld de meewerkende coach een voorbeeldrol en laat zelf zien welk pedagogisch didactisch handelen gewenst is ('modellen')
  - bewaken van doelen per kind, groep, locatie (doelgericht werken)
  - leveren van een bijdrage aan de versterking van de interne zorgstructuur
  - bieden van ondersteuning bij opbrengstgericht werken
  - coördineren van externe zorg zoals kinderfysiotherapeut, een logopedist (audiologisch centrum) of het wijkteam

---

3.3.4 LEIDINGGEVENDE

De leidinggevende functie in het primair proces met een operationeel karakter. Onder operationeel karakter wordt in dit verband verstaan dat de locatiemanager zorgt voor het realiseren en aansturen van de uitvoering van de werkplannen en dagelijks leiding geeft aan de pedagogisch medewerkers. De leidinggevende geeft leiding aan de pedagogisch medewerkers en eventuele stagiaires, die zorg draagt voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen bij [Tivoli, locatie de Wereldboom]. De leidinggevende is verantwoordelijk voor de uitvoering en realisatie van het tactische en operationele beleid.

Medewerkers aansturen, Geeft leiding aan medewerkers door de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden te controleren en coördineren en medewerkers te begeleiden, instrueren, coachen en motiveren, waar nodig. Heeft een begeleidende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen. Daarnaast draait de leidinggevende regelmatig mee op de groep, waardoor zij de

pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders goed kent. Hierbij kan zij nog beter coachen, begeleiden en aansturen.

Informatie uitwisselen met ouders, door het mede voeren van intakegesprekken, daarnaast is de leidinggevende het eerste aanspreekpunt indien een ouders inhoudelijk vragen heeft over de opvang.

Als laatste is de leidinggevende het aanspreekpunt voor ouders met betrekking tot klachten alsmede het eerste aanspreekpunt voor de oudercommissie.

3.4 BEROEPSKRACHT KIND RATIO

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij Tivoli, locatie de Wereldboom:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Peutergroep A – 2-4 jaar	16	2
BSO basisgroep 1 – 4-13 jaar	22	2
BSO basisgroep 2 – 4-13 jaar	11	1
Combinatiegroep – 2-13 jaar	16	2

3.5 BELEID VEILIGHEID EN GEZONDHEID

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

3.5.1 VIER OGEN PRINCIPE

Vanuit de Wet Kinderopvang wordt verplicht gesteld dat er tijdens openingstijden van de kinderopvang ten allen tijden moet worden voldaan aan het vierogenprincipe. Het vierogenprincipe betekent dat een beroepskracht of de beroepskracht in opleiding de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten, terwijl de medewerker gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. U kunt bij een andere volwassene denken aan een collega-pedagogisch medewerker, stagiaire (18+), kantoor medewerker of vrijwilliger. Door te werken met het vierogenprincipe wordt het risico op grensoverschrijdend gedrag geminimaliseerd.

Wij hechten zeer veel belang aan de veiligheid van de kinderen. Voor grensoverschrijdend gedrag is dan ook geen ruimte binnen onze organisatie. Om deze reden werken wij dagelijks met het vierogenprincipe. Zo lopen de pedagogisch medewerkers en de leidinggevende regelmatig onverwacht bij elkaar binnen. Hoe het vier ogen principe verder vorm is gegeven kunt u lezen in het beleid veiligheid en gezondheid.

3.5.2 ACHTERWACHTREGELING

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.